

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglašaji
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vredila po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 jutraj
razen pondeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnistva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celokupni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Kaj prosi Primorje

Italijanski fašizem se je proglasil za edinega gospodarja države. Veliki fašistovski svet odloča o vsem, kar imenujemo v državi javno življenje. Italijanska krona dobiva moč in kompetence od njega; zdi se, da je Mussolini tudi odstranil znano nasprotje med njim in vojaškimi krogi. Letos je Mussolinijeva milica sodelovala pri vojaških manevrih v izdatno večjem številu kot lansko ali prejšnja leta. Z eno besedo: fašizem je na višku organizatorične tehnike in je zastavil vse sile, da ustvari enotno, skozi in skozi fašistično Italijo, kjer naj ne bo Italijana, ki bi ne bil fašist in državljana, ki bi ne bil Italijan. Tej fašistični nameri je treba pogledati naravnost v obraz in ji priznati, da se ne mara ustaviti pred nobeno oviro. Zlasti, kar se tiče slovanske narodne manjšine, je povedal Rim ob razpustu tržaškega političnega društva »Edinosti« kar naravnost, da fašizem ne bo dopustil, da bi se v Italiji govorila ali pisala drugorodna beseda.

Za ustavitvijo »Edinosti« je sedaj prišel še razpust društva. Rana za rano. Inteligence ni več, oziroma jo hoče italijanska vlada napraviti neškodljivo. Volitev ni. Z zastopniki slovanstva v primorskem javnem življenju torej ni računati. Srednji stan je preplavljen z italijanskimi prišleci. Najbolj mračno so pa vesti, da bo šel fašizem za iztrebljenjem z vso vladno močjo in brezpogojno in nadalje, da se naši Slovenci v tako visokem številu izseljujejo. Vlada tega gibanja ne samo, da ne ovira, ampak celo podpira in številke, ki so nam na razpolago iz pristanišč, so tako porazne, da jih ne maramo niti objaviti. Tudi temu položaju Slovanov v Italiji moramo pogledati odkrito v oči.

Sprito tega se nam zdi popolnoma opravičena zastavitev tega vprašanja: Ali je bila naša (dosedanja) manjšinska politika pravilna ter jo je sprejel naš narod kot narod v srce; in ali ni prišel čas, ko mora Slovenec pokazati, koliko je njegove notranje srčne in narodne vrednosti, ki je s primorskimi Slovenci vred na trdi preskušnji. Od odgovora teh dveh vprašanj so odvisni naši Slovenci v Italiji in ohranitev zdravja v našem narodnem telesu.

Res je, da je manjšinsko vprašanje v povojni Evropi nekaj novega, vsaj v gotovih ozirih. In dočim je imela običajna politika in diplomacija za seboj stoletno tradicijo, si jo manjšinska šele ustvarja. Dokaz imamo v manjšinah samih, ki so v stalnih trenjih za osnovo svoje politike ne samo v literarnih razpravah, ampak tudi tedaj, ko se mednarodno snidejo na kongresih in si zastavijo praktično vprašanje: Kaj hočemo? — Če so drugi narodi v tem iskajočem stanju, ni nič čudnega, če smo tudi Slovenci. Kar je usodno, je mnenje, da je sentimentalnost isto kot politika; da so narodno-manjšinska vprašanja predmet razgovorov v sobah nekatere intelektualcev, da pa manjka sistema v tistih širokih gibanjih, ki bi jamčile za večji uspeh in ki bi svoje delovanje za doseg končnega ter trenutno možnega cilja prilagodila vsemu, kar je dognala do sedaj narodno-manjšinska politika drugod ter našemu posebnemu razmerju z Italijo takemu kot je. In to s splošno državnega ter specijelno slovenskega stališča. Kjer ni te politike, ji napravi prostor sentimentalnost, ki je pa pojav trenutka in ne odgovarja dejanskemu življenju, ki hoče in išče uspehal

Mislimo tudi, da je zadnji klic — klic ure: Slovenska manjšina v Italiji je skupnost nas vseh kot je slovenska zemlja skupna. Vsi narodi Evrope, ki imajo manjšine po drugih državah, gledajo tako nanje. Tirolski Nemec je za Nemca v Avstriji ali Nemčiji Nemec in ničesar drugega. Na glas je poudariti, da ravna tako narodi, ki štejejo milijone in milijone in katere je narava posadila k bogato obloženim evropskim mizi. Če pa ni med velikimi narodi mogoče, da bi kdo cepil, delil, razdvajal skupnost usode, ali naj to poskuša na vse strani izpostavljeni slovenski narod?

Kaj nas prosijo rojaki v Primorju? Močne državotvornosti v lastni državi! Da bomo sami močni! Rešitev more priti le iz Jugoslavije — kdaj, to bo povedala bodočnost. Dalje: Da naj nekaj začne slovenski narod kot narod! Časopisne novice ne zadostujejo več. Končno pa: Da Slovenci svoje zglede razcepljenosti ne nosimo na dan, ko govorimo o usodi Slovencev v Italiji. Iz naše razdvojenosti kuje kapital in dobiček tretji! Prišel je skrajni čas, ko mora iz nas zažareti vsa naša notranjost, ki gleda na rojaka v tujini brez osebne in strankarske primese z višje splošno-narodnega stališča. Sicer bodo bodoča leta sedanjí slovenski rod prehudo obtoževal

V NRS ne bo še odločitve

Drugi dan razprav — Pomirljivo stališče večine — Gotovi znaki kažejo vendarle na mir pred viharjem — Vukičević sklicuje klub

n Belgrad, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Širši glavni odbor je delal danes skoraj ves dan, bodisi v odsekih bodisi v plenumu. Tista borbenost, ki jo je bilo včeraj opaziti med pašičevci, se je danes podelila. Bilo je videti več duho pomirljivosti kakor včeraj. Vsi so se varovali ostrih govorov in vladala je splošna želja, da se rešijo vsa vprašanja s taktom in pomirljivostjo.

Ob pol 10 je otvoril sejo Aca Stanojevič in pozval tajnika dr. Vojo Janjiča, da prečita zapisnik včerajšnje seje. Takoj nato je vstal Draža Petrovič, delegat iz Šabea, in dejal:

Pokazati moramo enodušnost,

da smo vsi radikali. Da to uredimo, je potrebno, da sprejmemo kompromisno rešitev, da vsi sprejmete moj predlog, da se sprejmejo in overovijo vsi delegati, čeprav so ponekod dvojni. Zaradi tega predlagam, da se vsi mandati overovijo razen mandatov Miloša Vukičevića, Sime Racića in Obrade Kuzmanova. Tem trem pa se daje pravica, da so navzoči na seji. Ta predlog se je sprejel.

Nato je sledilo poročilo odseka za obravnavo predloga o spremembi in dopolnitvi strankinih pravil, ki ga je izdelal ta odsek pod predsedstvom Krste Miletića. Nato so govorili številni govorniki, med njimi Boža Maksimović, Mihajlo Stojadinović, člana ožjega glavnega odbora. Slednji se je zavzemal za to, da pride čim večje število delegatov in gospodarskih krogov v glavni odbor.

Dražo Petrovič govori o tistem delu pravil, ki govorijo o kongresu in zahteva, da pride v pravila, da so vsi narodni poslanci člani kongresa. V ta člen se sprejme, da ima pravico 15 narodnih poslancev prisostvovati kongresu kot delegati. Ob 12 se je seja prekinila.

Popoldne se je seja nadaljevala. Obravnavalo se je poročilo odseka za izpolnitev programa. Nato je prišla na dnevni red razprava o poročilu glavnega odbora o političnem stanju. Prvi je govoril dr. Laza Marković, ki se je zavzemal za strankino edinstvo, in pravi, da današnjega stanja ni kriva kakšna posamezna oseba, kakor se hoče ugotoviti, nego so za to veliki vzroki, ki jih ne more natančno naštet, nikakor pa se ne more valiti krivda na osebe. Zavzema se za to, da bi vsi govorili čimbolj pomirljivo ter da naj vsaka borbenost poneha. Delati je treba popolnoma složno.

Za njim je govoril Mate Rupčić

o bednem stanju hrvatskega kmeta.

Navaja številne slučaje in pravi, da za to ni toliko kriva današnja vlada, ampak splošna politika na evropskem trgu, ki kmetске pridelke vse premalo ceni. Vsaka vlada mora gle-

dati, da stori za kmeta vse, kar je v njeni moči. Zahteva avtoritativno vlado, pa čeprav bi bila generaliteta. (Medklic: »Nočemo generalov!«) **Zahtevamo popolno slogo.**

Dalje so govorili Daka Popović, Mikašević, Dušan Peleš, ki govori proti glavnemu odboru, ker ni preje sklical seje širšega glavnega odbora. Mita Protič je pohvalil govor dr. Laze Markovića in trdil, da bi se 20. junij ne smel nikjer omenjati, niti med Hrvati niti v Belgradu, ker ima danes to stvar sodišče v rokah. Nihče nima pravice vplivati na preiskavo. Dr. Dimitrijevič se zavzema za to, da naj bo resolucija čimbolj pomirljiva.

Dr. Niko Zupanič govori o tistem delu Markovičevega govora, kjer pravi, da je treba spoznati tiste, s katerimi kočemo sodelovati, in da moramo poznati narodne potrebe, ker sicer lahko nastane nepremagljivo zlo. Če bi bil Laza Marković pred 20. junijem govoril isto in poudarjal v klubu, kar poudarja danes, bi v narodni skupščini ne bilo prišlo do žalostnih dogodkov. V imenu vseh radikalov misli, da ima pravico izjaviti, da noben radikal ne misli na amputacijo, o kateri se je toliko govorilo pred kratkim in razburjalo na Hrvatskem. Pozdravlja Hrvate preko Save ter poziva, naj NRS dela za domovino.

Nato je govoril prota Milan Petković, ki je napadel Spaha, češ, da vodi dvojno politiko, eno v Belgradu, drugo v Bosni. Nato se je seja prekinila in se bo nadaljevala jutri ob 8. zjutraj. **Resolucija**, ki se bo na jutrišnji seji predložila, bo pomirljiva in bo dajala polno moč za nadaljnje ravnanje ožjega glavnega odbora. V resoluciji se bo poudarjalo, da je potrebno sodelovanje s Hrvati. Poudarjala se bo strankina enotnost, pri čemer strankina disciplina ne sme trpeti.

Član glavnega odbora, Vukičević pristaja, je dal sledečo izjavo: **Glavni odbor hoče odločiti o političnem položaju. S svojim poročilom je obsodil našo politiko. Medtem je poslanski odbor odobril Veljo Vukičevića ter mu izrekel zaupnico tako v klubu, kakor v narodni skupščini. Mi smo sedaj hoteli vse to zatreti in obsoditi nekaj, kar je cel klub skoro soglasno odobril. V soboto, 29. septembra bo imel klub sestanek, kjer bo zavzel nasproti sklepom širšega glavnega odbora svoje stališče.**

Drug pristaja ožjega glavnega odbora je izjavil: Vse se bo lepo končalo. Čeprav imamo absolutno večino, vendar ne cepimo. Samo politično poročilo ni bilo tako ostro, kakor je bila ostra znana spomenica. Mi razvijamo stvar normalno in vse bomo dovedli v soglasje. **Gospoda naj se ljuti. Kadar izgubi, ima pravico, se jeziti. Glavni odbor bo napravil red in tedaj se v NRS ne bodo več mogli pojavljati odpadniki.**

Državljanstvo so dobili

n Belgrad, 25. sept. (Tel. »Slov.«) V naše državljanstvo so sprejeli: Karl Širok, konzularni uradnik iz Maribora; Vek. Logar, dijak iz Sušaka; Konstantin Matauš, lekarnar iz Maribora; Ivana Mikuš, gospodinja iz Sodražice; Dragutin Puc, abiturient iz Ljubljane; Robert Seis, gozdarski upravitelj iz Oplotnice; Alojzij Edelhausser pri državni železnici iz Maribora; Henrik Jäger, posestnik iz Maribora; Diziderij Simon pri državni železnici v Mariboru; Stanislav Marušič, delovodja iz Ljubljane; Josip Vidrih, gospodarski pomočnik iz Vrtni; Ivan Madlica, posestnik iz Maribora; Karl Papp, gostilničar iz Čoke; Karl Pugelj, trgovec iz Maribora; Ivan Poropat, posestnik iz Skoka; Ivan Krivec, mesarski pomočnik iz Spodnje Rečice; Terezija Nagel, učiteljica iz Maribora; Maksimilijan Horvič, tovarniški ravnatelj iz Kranja; Jakob Grbac, Pavel Zaunschirm, delavec iz Maribora; Barbara Bauer, gospodinja iz Ljubljane; Martin Uratnik, Josip Gruden, učenec trg. šole iz Ljubljane; Alojzij Anderle, strojevodja pri državni železnici iz Maribora; Stanislav Andolšek, učitelj iz Dol. Logatca; Ivan Vaneč pri državni železnici iz Maribora; Ivan Jelerčič, posestnik iz Cerknice; Ljudevit Halbwirt, zasebni uradnik iz Maribora; Marija Kerševac, usmiljena sestra iz Maribora; Vasilij Avanzini, zasebni uradnik iz Vevč; Josip Ivančič, de-

lavec iz Ljubljane; Marija Edelhausen, zasebnica iz Maribora; Josip Lazar, diplomirani pravnik iz Ljubljane; Katar. Schamesberger, trgovka iz Maribora; Viljem Lautner, zobni tehnik iz Maribora; Rudolf Bergan, gozdarski uradnik iz Lokve; Henrik Bizjak, posestnik iz celjske okolice; Julij Kubias, inženjer iz Cerknice; Ivan Rusjan, zidar iz Peki; Alojzij Rupnik, kaznilniški paznik iz Maribora; Ivan Hudaks, zidar iz Trstenika; Ljudevit Nesvadbba, mehanik iz Tržiča; Mihael Petišič, finančni kontrolor iz Ljubljan; Viktorija Godina, učiteljica iz Ljubljane; Rafael Zazula, učitelj iz Polja.

Seie odborov in odsekov

n Belgrad, 25. sept. (Tel. »Slov.«) V četrtek popoldne ob 4 ima zakonodajni odbor svojo sejo. Na dnevnem redu je poročilo sekcije za zakon o čekih. Odbor za jačanje kulturnih in gospodarskih zvez s Češkoslovaško bo imel svojo sejo jutri, 26. t. m., ob 4 popoldne v ministrski sobi narodne skupščine. Odbor za proučevanje zakona o razdolževanju kmetov bo imel jutri sejo ob 9 dopoldne.

n Belgrad, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Minister za gozdarstvo in rudarstvo g. Pera Marković je bil dopoldne sprejet od Nj. Vel. kralja v avdienci.

Propaganda s potvorbami

(Od našega posebnega dopisnika.)

Zagreb 25. sept. 1928.

»Hrvat« je prinesel iz Belgrada vest, da je njegov dopisnik našel v neki ministrski sobi zemljevid, ki natančno kaže namere belgrajske vlade o amputaciji. Po tem zemljevidu bi Srbija obsegala mejo od Bakra do Šibenika in bi ohranila v glavnem vse druge glavne meje naše države. Ostali kraji, med katere spada tudi Slovenija, bi se odcepili od te države. Najbolj značilno je, da pravi »Hrvat«, da se je ta načrt belgrajske vlade sestavil takrat, ko je bil dr. Korošec notranji minister. Po pisanju »Hrvata« bi bil dr. Korošec pristal na to, da se Slovenija odcepi od te države.

Razen »Hrvata« piše v poslednjem času posebno »Hrvatsko pravo« o amputaciji in jo odobrava. Zdi se, da gotovi ljudje uživajo nad vsako nepriliko, ki zadene to državo. Srečni so, če morejo oblatiti na katerikoli način vse temelje, na katerih počiva država. Na pisavo »Hrvatskega prava« in ostalega hrvatskega tiska o amputaciji, se nismo hoteli ozirati iz več razlogov. Predvsem ne radi tega, ker n. pr. »Hrvatsko pravo« v našem političnem življenju ničesar ne pomeni, ker za njim ne stoji nobena politična osebnost, ki bi v hrvatskem javnem življenju kaj pomenila. Politika negiranja, ki je prišla za politiko oportunitete, ki so jo okrog »Hrvatskega prava« z uspehom vodili v zadnjih letih Avstrije, se zdi, da je zopet prišla v akutno fazo pri frankovcih. Niti sedaj bi se ne ozirali na pisanje tega lista, če bi temu listu ne sekundirali drugi zagrebški listi (»Novosti«).

Te dni je »Hrvatsko pravo« priobčilo zemljevid, ki se po njegovih navedbah razširja po Evropi. Ta karta da izhaja iz Anglije. Na karti je celo označen angleški izvor. Da bi bile te navedbe bolj verjetne, prinaša »Hrvatsko pravo« poleg hrvatskega naslova tudi angleški naslov »New organisation of Midly Europe«. Zdi se, da ta zemljevid »Hrvatskemu pravu« prija, sicer ni mogoče razumeti, komu bi koristil z »j«-ljeno karto.

Iskreno priznamo, da nismo mislili, da »Hrvatsko pravo« tako malo ceni svoje ljudi, da je hotelo navedeno potvorbno predočiti kot mišljenje angleške javnosti. Ta »angleški« zemljevid nima nič angleškega na sebi razen podnaslova. To hočemo s par primeri podkrepiti in osvetliti pravi izvor tega zemljevida. V tem »angleškem« zemljevidu čitamo, da se imenujejo Nemčija Germania, Italija Italia, Madžarska Hungaria, Bolgarija Bulgaria, Grčija Graecia, Poljska Polonia, Švica Helvetia, čeprav je vsakemu neizobražencu iz raznih angleških naslovov znano, da se imenujejo te države po angleško Germany, Italie, Hungary, Bulgary, Greece, Poland, Switzerland.

»Hrvatsko pravo« pa nima nesrečne roke samo v »angleških« naslovih držav, marveč tudi pri angleških imenih rek, mest itd. brez razlike. Navesti hočemo samo par napak: Belgrad Beograd, Dunaj Wien, Atene Athen, Rim Rom, Neapol Napoli, Milan Milano, Praga Praha, Varšava Warszawa. V resnici se imenujejo ta imena po angleško Belgrade, Vienna,

Arhenes, Rome, Naples, Milan, Prague, Warsaw.

Sestavljalet tega »angleškega« zemljevida je mesto angleških imen za mesta najbrž iz simpatije do madjarskega jezika vzel — madjarske naslove. Tako n. pr. se zove Trst na zemljevidu Trieszt, Koloswar (romunsko Cluj) piše Kolozsvár, Vilna Vilna, Dedeagač Dedeagacs, Carigrad Ystambul, čeprav je znano, da noben narod na svetu ne piše teh imen tako kot Madjari. Očitno je ta karta potvorba, ki se je skuhala v madjarski kuhinji, ki servira Evropi take izdelke. Žalostno je, da so se za ta posel pustili najeti sedanji »veliki« Hrvati, katerim sekundirajo zagrebški veliki listi. Značilno, da so ti »veliki« Hrvati, ki so »največ kričali in zahtevali zedinjenje hrvatskih pokrajin«, sedaj po tem zemljevidu pripravljani prepuštili velik del Hrvatov katoliške in muslimanske veroizpovedi »zavezniški kraljevini Srbov, Macedoncev in Črnogorcev«, kakor jo nazivajo. Tako njihovo postopanje ni čudno. Saj smo imeli priliko v istem njihovem strankarskem listu čitati članek, v katerem se hvali Rothermerova akcija za obnovo velike Madjarske, čeprav je ta veliki židovski magnat objavil zemljevid, kjer je dodelil Madjarski Medžimurje in Vojvodino. Frankomadžaronci niso samo z lahkim srcem prepustili hrvatskih krajev, marveč so ravno tako nemilosrdno raztrgali tudi druge slovanske zemlje, posebno Slovenijo in Čehoslovosko.

Najbolj se je frankovska mrznja obrnila proti dr. Korošcu. Meni nič, tebi nič so dali Slovenijo Avstriji. Neprijateljsko so dali češki narod Madjarom.

Ta akcija frankomadžaroncev je preveč operetna, da bi bilo vredno se nanjo več ozirati. Vendar je značilna v času, ko dajejo politiki KDK izjave, med njimi Pribičević, ki se »z nobeno besedo ne zavarujejo proti takemu delu«. Verjetno, da radi tega, da se pokaže, kako vlada med člani KDK »popolna enotnost pogledov«. Vsa ta pisava o amputaciji svedoč, kako nizkih in smešnih sredstev se poslužujejo zagrebški politični krogi KDK proti današnji ureditvi države in proti današnji vladi.

Odgovor

Nekateri časopisi, osobito »Obrtni vestnik« prinašajo poročila o obrtniških organizacijah, ki da se bore za deseterurni delavnik v obrti in napadajo mene kot zastopnika zbornice za TOI, češ, da sem bil na protestnem shodu obrtnikov v Kazini proti. Predvsem ugotavljam, da se je na shodu v Kazini z mojim stališčem strinjala večina zborovalcev, ki jih je g. Rebek kot načelnik zveze obrtnih združenj povabil na shod po svoji uvidevnosti. Ugotavljam, da po mojem govoru g. Rebek takoj niti do besede ni mogel, ker so zborovalci pritrdjevali meni. To je najboljši dokaz, da se pametni obrtniki ne bodo dali speljati na kak stranski tir, kakor je bil namen sklicateljev. Da se ne bi moje stališče morda napačno razlagalo, naj navedem sledeče: Zakon o zaščiti delavcev od 28. februarja 1922, ki ga je tedaj podpisal minister g. dr. Kukovec, določa za obrtna in trgovska podjetja 8—10 urni delavnik in sicer po naravi in vrsti posla. Sporazumno z delodajalcem in delojemalcem se sme podaljšati za 1 ali 2 uri dnevno. Dopolnilo k temu zakonu, oziroma ministrska naredba z dne 3. maja 1928 prideljuje nekatera trgovska in denarna podjetja k tistim industrijskim podjetjem, v katerih je uveden 8 urni delavnik, druga pa k tistim, kjer velja 10 urni delavnik. Drugo dopolnilo z dne 20. julija 1928 je istega značaja. Poleg tega se je še določil čas dela, v okviru katerega more veliki župan za dotično obrtno skupino ali okoliš določiti veljavni čas dela. To se seveda skuša urediti sporazumno med delodajalci in delojemalci. Zbornica je storila vse, da bi se želje delodajalcev upoštevale. Žal ni še vse urejeno, pač pa se ureja nadalje. Temeljno pravilo za obrtna in trgovska podjetja je torej 8—10 urno delo dnevno. To se izvaja dosledno le v večjih obrtnih središčih.

K temu naj še omenim, da sme obrtnik sam, oziroma njegovi svojci, ne da bi motil značaj enotnosti odpiranja in zapiranja obratvališča, delati poljuben čas. Poseganje v delojemalske vrste in siljenje, koliko časa morajo delati, ni stvar delodajalca, ampak dotične delavske skupine same. Rebekovemu vrhovnemu obrtniškem svetu, kjer tvorijo njegovi sorodniki večino, povem, da, če se je kdo kje blamiral, se je zgodilo to njemu in tistim njegovim političnim prijateljem, ki so ga poslali v boj. Zbornica, oziroma njen obrtni odsek pa bosta vedno delala v okviru zakona za prosep in interes svojih članov. Ker je g. Rebek tudi član zbornice, ima lepo priliko za sodelovanje. Na kakšne diktate pa se ne bomo ozirali.

Ivan Ogrin,

podpredsednik Zbornice in načelnik obrtnega odseka.

Dunajska vremenska napoved. Začasno nekoliko topleje, oblačnost negotova. V dveh do treh dneh nastopi zopet mrzel zrak s slabim vremenom.

Novosadska vremenska napoved. Lepo, večidel vedro. Zjutraj malomejše. Dežja ne bo. Ponoči bo hladneje, podnevi pa topleje.

Paris obupal nad razorožitvijo

v Paris, 25. septembra. (Tel. »Slov.«) Pariški listi so danes presenetili pariško javnost z vestjo, da se je Francija odločila, da opusti dela za razorožitev v okviru Društva narodov kot brezkoristna in brezuspešna. Francoski delegat v Društvu narodov Pavel Boncour hoče ta sklep sporočiti danes na seji pripravljalne razorožitvene komisije. Pariški listi navajajo za to dva vzroka: 1. pričakuje se, da bodo Združene države v izredno ostri noti, ki se bo vložila že v prihodnjih 24 urah, gladko odklonile francosko-angleški mornariški dogovor; Washington bo pri tem izjavil, da si svoje razorožitve nikakor ne pusti diktirati v obliki ultimata. Če se torej Washington, ena izmed največjih pomorskih držav, in če se Rusija, ena izmed največjih kopnih držav, ne udeležuje del za razorožitev, potem nima smisla, se še nadalje posvetovati o razorožitvi. 2. Kakor piše Sauerwein v »Matin«, Francija nikakor ne more dopustiti, da bi Nemčija v vprašanju razorožitve nastopala kot razsodnik, da bi stalno izvajala gospodujoč pritisk na druge vlade in da bi stavljala nekakšne moralne ultimato Društvu narodov. Francija, katere meje sicer garantirata v lokarnski pogodbi dve velesili, ne more in ne sme pozabiti malih zaveznikov, ki so vsi v največji nevarnosti: Čehoslovoska je ogrožena zaradi obkolitve po priključitvi Avstrije k Nemčiji, Jugoslavija po antanti med Italijo in Madjarsko, Romunija pa zaradi ruskih zahtev po Besarabiji ter Poljska zaradi delikatnega položaja med Nemčijo in Rusijo.

Kako se Nemci zagovarjajo

Tudi angleški delegat je obupal

v Zeneva, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Grof Bernsdorff se je v svojem govoru naslanjal na govor državnega kancelerja in naglasil, da je naloga razorožitvene konference, da predstavlja prvo stopnjo s tem, da se zmanjša sedanje stanje oborožitve. Med posvetovanji v tretji komisiji je predlagala nemška delegacija, naj plenem Društva narodov prosi Svet Društva narodov, da se prva razorožitvena konferenca skliče tekom leta 1929. in da se prepusti predsedniku pripravljalne komisije, da skliče to komisijo, da se tam sestavi program konference. Nemška delegacija obžaluje, da s svojim predlogom ni prodrla. Na eni strani se je ugovarjalo zaključkom, katere je Nemčija smatrala, da jih more izvajati iz dejstva, da je sama razorožena, ker se je kritiziral način, kako je Nemčija izpolnila obveznost razorožitve, na drugi strani pa se je skušalo tudi zmanjšati pomen in stopnjo te razorožitve. Razen tega so se s presenetljivo nezaupnostjo presojale možnosti, ki so dane za učinkovito izvršitev splošne razorožitve; stavlja se so se v ospredje tehnične in politične težkoče, ki so ovirale hitro ustvaritev prve stopnje splošne razorožitve. Bernsdorff je izjavil, da ne gre, da bi se počasni tempo ženevskih razprav kakorkoli spravljal v zvezo z dobo, v kateri se je izvršila nemška razorožitev, ker se je do leta 1922. izvedlo pogodbeno uničenje in izročitev orožja in municije do 95 odstotkov. S tem je bila razorožitev, v glavnih točkah izvršena. Tudi ni resnično, da oborožitev Nemčije tudi še danes predstavlja kakšnega vojaškega faktorja, ki bi kakorkoli še vplival pri presoji mednarodnega položaja. Stanje stvari je znano vsemu svetu. Nemčija nima nobene težke artiljerije, nobenih tankov, nobenih vojaških letal. Manjka ji rezervna materiala in municije. Stanje izvežbanega moštva je od leta do leta manjše.

V Madridu do 200 mrtvih

v Paris, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Po največjih poročilih iz Madrida so izpod razvalin gledališča dosedaj izvlekli 110 mrtvecev, vendar pa še niso mogli priti do najvišjih sedeev. Bati se je zato, da bo število mrtvecev do konca reševalnih del naraslo do 200. Večina mrtvecev je zgorela tako, da oseb ni mogoče spoznati. Požar je nastal menda tako, da se je na odr pred hitro ugal bengaličen ogenj, ki je preskočil tudi na kulise. Ogenj je bil takorekoč že pogasjen, ko je v prostoru gledalcev nastala strašna panika, zaradi katere so odrski delavci prestrašeni nehali gasiti. Brez te panike bi katastrofa gotovo ne bila tako velika. Pri pospravljanju se je dogladalo, da se je bežeča množica pred vrati tako hitro in v toliki meri nagnešla, da so bili vsi izhodi v trenutku kakor zazidani. Dogadjali so se strašni prizori. Nekateri gledalci so si hoteli na vse načine priboriti izhod. Več mrtvecev in ranjenih je imelo sunke z bodalom v hrbtu, drugi so se vrgli v plamen, ker so obupali nad rešitvijo. Na nekih stopnicah je bila gomila 30 mrtvih in čisto spodaj tega

Zogu od vseh držav priznan

v Tirana, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Nemški odpravnik poslov Beasse je danes posetil ministrskega predsednika in zunanjega ministra Cotta in jima sporočil, da njegova vlada priznava vlado kralja Zogua in da stopa z njo v oficijelne stike.

Angleški poslanik v Tirani je albansko vlado pisмено obvestil o tem, da angleška vlada priznava Zogua za albanskega kralja.

Uradno se poroča, da bo izšel o priliki, ko bo Ahmed beg Zogu zasedel prestol, dekret, na podlagi katerega bodo amnestirani vsi politični zločinci. Obsojeni radi navadnih zločinov pa bodo pa bodo dobili znižano kazno oziroma se jim bo kazen sploh odpustila.

Po poročilih iz Portorice je obolelo 17 tisoč oseb na posledicah zadnjega viharja. Pričakuje se še nadaljnji slučaj, ker je nastopilo deževje.

Nemška vojna industrija je uničena. Mnogo mesecev bi bilo treba, da bi se novo moštvo vojaško izučilo. Zaradi geografičnega položaja Nemčije in zaradi vojaške moči sosedov bi bila vojna med tem že davno odločena na škodo Nemčije.

Vodja angleške delegacije Locker-Lampson je ta govor poslušal neinteresiran. Svoj izdelani manuskript je že imel v žepu in v hladnem tonu je predaval angleško stališče. Če bi se angleško-francoski dogovor sprejel, bi razorožitvena komisija takoj mogla dalje delati, drugače pa bi se morala iskati nova podlaga za sporazum. To so bili vzroki, zakaj je angleška vlada hotela ukiniti delo razorožitvene komisije, dokler ne pride do sporazuma med pomorskimi državami.

v Newyork, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Iz državnega departementa se poroča, da se bo tam resno uvaževalo eventualno vabilo, da bi se Amerika udeležila prihodnje konference o izpremembi Dawesovega načrta.

Ameriški odgovor na angleško-francoski mornariški kompromis, ki je bil dogovorjen že v soboto, tudi včeraj še ni bil poslan v Evropo, ker je predsednik Coolidge zahteval izpremembe v besedilu. Besedilo note se bo Coolidgeju še enkrat v predelani obliki predložilo v četrtek ter bo odposlano v Evropo najprej v drugi polovici tedna.

O vsebini note pa se je vendar doznalo, da predstavlja poslednjo besedo Združenih držav Severne Amerike. V noti se izraža, da Združene države ne vidijo nobenega smisla več, udeležiti se katerekoli konference, ki bi imela za podlago kako razorožitev, ker imajo proti sebi že vnaprej združen blok Anglije, Francije, Italije in Japonske.

kupa sta ležala policist in hromec, ki je mogel hoditi samo z bergljami. Videti je, da je množica pohodila policista in hromca, se nad njima spotaknila, na kar so bili vsi skupaj pomandrani. Poroča pa se tudi o primerih največje požrtvovalnosti. — Nesreče je krivo slabo stanje gledališča, ki je bilo sezidano leta 1856. Poslopje ni imelo stranskih stopnic. Neki hodnik je na enem mestu širok samo 80 cm. Tudi druga madridska gledališča so zgrajena tako, da je potrebno, da oblast zahteva preureditev. Pogreb žrtve bo jutri dopoldne. Vsi mrlji, katerih ne bodo zahtevali rodbine, bodo pokopani v skupnem grobu.

Danes je bil pogreb žrtve gledališkega požara. Pogreba se je udeležil Primo de Rivera, ministri in višji državni uradniki ter ogromna množica ljudstva. Občinski svet je na magistratu razgrnil polo za podpisovanje podpov, ki se bodo dajale rodbinam žrtve. Skupno število mrtvih še vedno ni znano, vendar pa je računati, da je bilo smrtnih žrtvev 80.

Venizelos v Parizu

v Pariz, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Venizelos bo jutri dopoldne prišel v Pariz. Briand se bo z njim sestal prve ure popoldne. Pričakuje se novi razgovori med Briandom, Venizelosom in dr. Marinkovičem, ki se sedaj nahaja v Parizu. Venizelos bo zapustil Pariz v četrtek zvečer.

Vse pod vtisom

7. oktobra

v Dunaj, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Po končanih poletnih počitnicah se je avstrijski drž. zbor danes sestal k prvi seji, ki je potekla popolnoma mirno, ne da bi se bil kaj omenjal 7. oktobra. Po seji je deželni glavar Dolnje Avstrije dr. Buresch imel razgovor z voditeljem Heimwehra dr. Steudlejem in Pfriemerjem, ki ju je vprašal o socialno demokratskem predlogu, da bi se prepovedali vsi nastopi. Voditelja Heimwehra sta ta predlog odbila.

Sedaj hočejo stvar urediti tako, da bi se oba nastopa in oba shoda v Dunajskem Novem mestu ločila krajevno in časovno s tem, da bi se zborovanje Heimwehra, ki naj traja samo eno uro, začelo že dopoldne ob 10, socialni demokrati pa naj bi zborovali popoldne.

Napad na trdnjavo

v Praga, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Snoči se je izvršil tajinstven napad na trdnjavo št. 8 v Holiču pri Olomucu. Straža je opolnoči opazila, da poskuša dva moška odpreti vrata trdnjave. Šele, ko je opetovano straža klicala, sta zbežala. Ko je bila straža zamenjena, je novo stražo napadlo 6 mož in nanjo streljalo. Pritekla je ostala straža, ki je tudi streljala, vendar pa se je napadalcem posrečilo pobegniti. Kmalu nato se je pripeljal neki mož v avtomobilu, ki se je ponudil, da bi o dogodku obvestil poveljništvo v Olomucu. Ko je straža ponudbo odklonila, je zapazila, da je ta možki z drugimi šestimi ljudmi skočil v avto in se hitro odpeljal. Domneva se, da so se neznanci hoteli polastiti municije.

Komai minister, pa že odstopil

v Pariz, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Razgovori, ki jih je ime danes popoldne Poincare z ministrom za zrakoplovstvo Eynacom in z vojnim ter mornariškim ministrom, so potekali brezuspešno. Kakor se čuje, se je Eynac odrekel vodstvu ministrstva za zrakoplovstvo. Odločitev o tem je odvisna od jutrišnjega ministrskega sveta.

Francozi in solunska fronta

v Pariz, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Belgrajski občinski svet je povabil pariški občinski svet, da pošlje delegacijo na proslavo desetletnice prebitja solunske fronte. Francosko vojsko bo pri tej proslavi zastopal francoski maršal Franchet d'Esperay.

Zima v Italiji

v Milan, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Radi slabega vremena je v severni Italiji naenkrat nastopilo zimsko vreme. Dnevna temperatura se je od poprečno 30 stopinj znižala do 10 stopinj. Iz Dolomitov in ostalih Alp se poroča, da je zapadel sneg in da je nastal hud mrz. Tudi v Apeninih je zapadel sneg, v nekaterih gorah v Toskani pa so bili celo snežni viharji.

v Milan, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Bančni ravnatelj Borca iz Banca Meridionale v Nepalu je bil obsojen na pet let prisilnega prebivanja, ker je od državnih uradnikov zahteval oderuške obresti.

Stinnesovi goljufi

v Berlin, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Preiskava o goljufijah s starimi vojnimi zadolžnicami je zadnje dni zavzela tak obseg, da gre daleč preko krogov bančnih podjetij Stinnes in Kunert. Ugotovljeno je, da so radi svojih manipulacij zelo osumljene razne osebe, ki so v bančnih zavodih zavzemale prva vodilna mesta. Pričakuje se, da bo preiskovalno sodišče in državno pravdnštvo odredilo potrebne ukrepe.

Drobne vesti

18. novembra se prične v Tokiu proces proti 313 komunistom. To bo največji proces sveta, kar se jih je vršilo v zadnjih desetih letih. Komunisti so obtoženi, da so pripravljali državni prevrat. Proces bo trajal štiri mesece, stroški pa so preračunani na 15 milijonov jenov.

V bližini mesta Mexico so napadli roparji ameriškega poslanika Morrova in oddali nanj več strelcev. Poslanik se je pa s svojim avtomobilom rešil. To je že drug napad na poslanika v Mehiki. Mehikanska vlada trdi, da gre za navadne izsiljevalce denarja.

Legionarji ostanejo trajno. Vojno ministrstvo je odredilo, da bo imela straža na Hradčinu v bodoče svojo lastno uniformo in se bo v to svrhu porabila uniforma legionarjev, da bi se v bodočnosti ne pozabila.

V femskih procesih je bil poročnik Nikolaj Rein, ki je umoril narednika Legnerja, obsojen samo na tri leta ječe in na stroške postopanja, četudi je državno pravdnštvo predlagalo smrtno kazn.

Zaroka na ital. dvoru. Kakor poroča »Intransigeante«, se bo v prihodnjih dneh oficijelno razglasila zaroka italijanskega prestolonaslednika Umberta z belgijsko princeso Marijo.

HMEJLJ

Nürnberg, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Z večerajšnjim dnevom vred je znašal dovoz hmelja 400 bal, prodanih je bilo 160 bal po sledečih cenah: pruski tržišni hmelj 155—190, Hallertau 260—288, virtemberški 225. Razpoloženje neizpremenjeno mirno.

KOVINE

v London, 25. sept. (Tel. »Slov.«) Baker: per kasa 64625—64.75. Tri mesece 65.25 do 65.3125. Elektrolit 71.25—71.75. Best Lelected 68.—69.25. Strong 71. Cin: per kasa 223.5 do 224. Tri mesece 219—219.25. Svinec: tuji 21.4375. Cink: tuji 24.4375. Zivo srebro 24.5 do 25. Wolfram 15.875. Srebro 26.3125 do 26.4375.

Kongres slov. asociacije turist. društev

V Ljubljani se mudijo te dni zastopniki poljskih, češkoslovaških, bolgarskih in jugoslovanskih planinskih društev. Zalibog manjkajo zastopniki Rusov.

Kongres se je pričel včeraj z zborovanjem v srebrni dvorani hotela »Union«. Kongresu so prisostvovali poleg zastopnikov turističnih zvez med drugimi tudi: oblastni predsednik dr. Marko Natlačen, mestni župan dr. Pue, zastopnik ministra za trgovino in industrijo in predsednik Zveze za tujski promet dvorni svetnik dr. Marn, direktor za gozdove in vode ing. Zierfeld, referent oblastnega odbora za turizem g. Narte Velikonja, prof. Janko Mlakar, dr. Tuma in drugi. Poljsko zvezo turističnih društev so zastopali na kongresu gg. univ. prof. Valerij Goetl, podpredsednik zveze, dalje tajnik dr. Emil Stolla in odbornik Romanisyn. Bolgare je zastopal dr. Nikola Galčev, odvetnik iz Sofije. Češki delegati so bili: gg. podpredsednik KČST, konservator V. V. Jeniček, ravnatelj Viliam Pauliny iz Slovaške in praški občinski svetnik g. Anton Marek. Iz Zagreba so prišli delegati gg. Mirko Bothe, dr. Prebeg in dr. Chorval, iz Belgrade dr. Hristi, iz Maribora pa dr. Senjor.

Kongres je bil ob 9 dopoldne v odsotnosti predsednika Jug. plan. društev dr. Pasariča otvoril predsednik SPD dr. Tominšek, navajajoč, da se je prvi kongres Asociacije vršil v Pragi, drugi v Krakovem ter v Tatru in tretji se vrši sedaj v Ljubljani. Vsi narodi, katerih turisti so združeni v asociaciji, se ponajša s krasnimi pokrajinami in gorami. Poljake, Čeha in Slovaške druži visoka Tatra, Bolgarijo diči Stara in Ril planina, Jugoslavijo pa krase Šar planina, Dinarske Alpe. Velebit in najlepše Alpe v Sloveniji z močnim Triglavom v sredi. Nato je pozdravil predsednik delegate posameznih narodov ter zastopnike domačih oblasti, zlasti dr. Natlačen, kateremu je priznal mnogo zaslug za turizem. Kongres je pozdravil pismeno načelnik odseka za tujski promet v ministrstvu za trgovino in industrijo dr. Žižek.

Mestni župan dr. Pue je pozdravil kongres v imenu mesta Ljubljane. Dr. Marn je pozdravil zborovalce kot zastopnik ministrstva za trgovino in industrijo ter kot predsednik Zveze za tujski promet.

Predsednik oblastnega odbora dr. Natlačen je najtopleje pozdravil kongres z željo, da bi dosegel kar najlepše uspehe. Naglasil je veliko važnost turizma tako v moralnem pomenu, kakor tudi v njegovem pomenu za gospodarski povzdig raznih krajev.

V imenu Poljakov je govoril dr. Goetl. Zahvalil se je za gostoljubnost Ljubljane, izkazano Poljakom in izrazil željo, da bi se med organizacijami, združenimi v asociaciji, odnosi čimbolj poglobili in bi se na ta način pričelo sodelovanje vseh slovanskih narodov.

Slovak g. Pauliny je pozdravil kongres in se spomnil predvsem zibelke, kjer se je najprej porodila in uresničila ideja ustanovitve asociacije — Visoke Tatre. S pristranskimi besedami je pozdravil kongres tudi Bolgar dr. Galčev.

Dr. Jeniček iz Prage se je najprej spomnil vseh onih zgodovinskih dogodkov pred desetimi leti, ki so prinesli slovanskim narodom svobodo in jim omogočili, da so se pričeli gojiti med njimi še iskrenjši stiki in odnosi.

Pozdrav državnim poglavarjem

Svoj govor je dr. Jeniček zaključil s predlogom, da odpošlje kongres udanostne pozdrave Nj. Vel. kralju Aleksandru, bolgarskemu kralju Borisu, predsedniku poljske republike in predsedniku češkoslovaške republike Masaryku. Predlog je bil sprejet z navdušenjem.

Tajniško poročilo — ideologija alpinizma

Po pozdravnih nagovorih je kongres prešel na dnevni red. Tajnik Hrovatin je poročal

o delovanju asociacije v preteklem letu. Lani na kongresu v Krakovu je bila sprejeta resolucija, ki omenja alpinistično ideologijo in delovanje asociacije ter postavlja določena načela. Asociacija se je odločno izrekla proti športnemu tekmovanju in lovu za rekordi v alpinizmu.

G. Hrovatin poroča nato o uspehih, ki so jih posamezna društva in asociacija sama dosegla pri delu za ustanovitev narodnih parkov in zaščito prirodnih krasot, kakor določa to resolucija. V Sloveniji se je SPD zavzelo za to, da bi se proglasila za narodne parke (v ameriškem smislu): ozemlje v dolini Sedmerih jezer, večji kompleks na Jelovici, gozdno ozemlje pri Kočevju ter del Pohorja.

Zastopnik Hrvatskega planinskega društva univ. doc. dr. Ivo Chorvat je poročal o slični akciji, da bi se za narodne parke proglasila ozemlja, oziroma naravne redkosti: Paklenica na Velebitu, gozd in livada Stirovača na Velebitu, ves kompleks Plitvičkih jezer, Bičele in Samarske stene. Za vsa ta ozemlja v naši državi, najbogatejša naravnih krasot, zahtevajo jugoslovanski turisti, da se nad njimi z zakonom proglasi zaščita vsega, kar jim daje njihov prirodni čar, to je flore, faune, zemlje in pečin ter vrelcev in vod.

Dr. Tuma je sporočil, da sestavlja znanstveno knjigo o alpinizmu.

Češki delegat g. Marek je poročal o zaščiti naravnih krasot na Češkoslovaškem, kjer je to vprašanje vzorno rešeno v obliki nekakega kompromisa med ameriškimi narodnimi parki in švicarskimi rezervati, tako v Tatru, kakor tudi v Krkonoših in drugih pogorjih.

O zaščiti naravnih krasot na Poljskem je poročal dr. Goetl, v Bolgariji pa dr. Galčev. Sledila so poročila o zaščiti flore, o olajšanju potnih možnosti turistov, zlasti glede potnih listov in komunikacij.

V debati o dosegi potnih ugodnosti so se prav vsi delegati zelo pritoževali čez birokratizem vseh upravnih aparatov.

Bolgarski delegat dr. Galčev se je zahvalil zastopnikom vseh slovanskih narodov za izkazano bratsko pomoč ob potresu v Južni Bolgariji.

Delegat Pauliny je priporočal turistični mladini učenje slovanskih jezikov.

Resolucije

Zastopniki posameznih društev so nato predložili več resolucij. SPD je predložila naslednje resoluciji.

Zaščita Bohinja.

Asociacija slovanskih turističnih društev izraža centralni vladi v Belgradu in oblastni skupščini v Ljubljani in v Mariboru utemeljeno željo, da ostanee naravne lepote Bohinjskega jezera in okolice v svoji naravni krasoti. Prav tako naj bi se okolice Kranjske gore, Pišence, Rateče-Planice ter Logarske doline ohranile neokrnjene v svoji naravni krasoti, kar pa je doseči le z zakonitimi odredbami.

Proti servitutnim pravicam.

Asociacija slovanskih turističnih društev izraža željo pri osrednji vladi kraljevine SHS, da bi v najkrajšem času likvidirala servitutne pravice na ozemlju narodnega parka v smislu finančnega zakona, ker uničujejo ti servituti povsem osnovno misel varstvenih parkov.

Sprejeta je bila še slična resolucija Poljakov za ustanovitev narodnega parka v obmejnem poljsko-češkoslovaškem ozemlju in resolucija Čehoslovakov za finančno podporo turističnega gibanja v Češkoslovaški.

Nadaljne resolucije zahtevajo v proračunih vseh slovanskih držav zagotovljeno podporo turizmu, dalje ustanovitev stalnega tajništva pri predsedstvu asociacije v svrhu poglobitve stikov med člani asociacije. Asociacija priznava potrebo sestave turistične nomenklature in terminologije ter njeno unificiranje ter hoče izvršiti vse predpriprave za slovanski turistični slovar. V ta namen določeni odbor so bili izvoljeni: Poljak dr. Orlo-

Lepa Srbinja

ceni lepo perilo
in skrbi, da bo
dolgo trajno in
se vedno bleščalo
od snage. Ona
radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

viez, Slovenec dr. Tuma, Bolgar dr. Galčev in Čeh Marek. Dalje zahteva asociacija enoten letni čas v vseh slovanskih državah in enotno vodstvo turistične statistike; uvede naj se enotna evidenca in organizacija tujskega prometa v vseh slovanskih državah. Vsi člani slovanskih turističnih društev se pozivljajo, naj se v slovanskih kočah poslužujejo svojega materinskega jezika. Vsako turistično društvo naj smatra za dolžnost, da letno priredi najmanj en izlet v sosedno slovansko državo. Vseh sprejetih resolucij je bilo 13.

Ob zaključku dnevnega reda je dr. To-

minšek predlagal, da se vrši kongres prihodnje leto v Bolgariji in da se določi za predsednika prihodnjega kongresa dr. Nikola Galčev iz Sofije, ki se je iskreno zahvalil za izkazano čast Bolgariji in njemu osebno.

Po kongresu so si udeleženci pod vodstvom članov SPD ogledali Ljubljano, nakar so se zvečer udeležili predavanja v dvorani »Uniona«.

Opoldne je priredilo SPD udeležencem kongresa v beli dvorani »Uniona« banket, ki se je vršil v najpovolnejšem razpoloženju.

M. J.:

Zimska suknja

Sedeli smo v toplo zakurjeni sobici in pili čaj. Ko smo čaše že v petič izpraznili in opazili, da se škattja s cigaretami prazni, nas je vse tri objela tesnoba, ki se je razrašala v bojazen. Bojazen pred kom? Čemu? Odkod? Da bi vedeli! Ivan se je po dolgih letih ujetništva vrnil s severa, Tone je pred nekaj dnevi pripotoval z Vzhoda, jaz pa sem bival tu še nekaj mesecev, in skušal v družbi prijateljev ubiti mōro spominov na begunstvo.

Govorili smo — in ne, kajti, čeprav smo si bil tesni prijatelji, je bil naš pogovor vendarle zamolčavanje tistega, česar se nismo upali izraziti, ker bi sicer vsakdo od nas moral žrtvovati del svojega jaza, svojih želja, svojega samoljublja in mirnega življenja. Res smo čutili, rekel bi, kar srkali zlotovno vzdusje te strašne dobe, ali bili smo še premladi, da bi se mogli posloviti od zemlje za toliko časa, dokler se ne bi povrnilo z ozkimi, ki bi naj bili strašna zrcala sedanjikom. Nebo posebno stanje nas je viharilo, stanje, ki bi ga vsevedni meščan označil z »nervoznostjo«, kar bi nas kedaj morda celo potolažilo, zdaj pa bi nam taka površna oznaka izzvala samo otočen nasmeh.

Govorili smo mnogo, premnogo, praznota pa se je vsebolj večala in širila in besede so umirale brez odmeva in sličili smo v snegu zablodelim potnikom, ki se skušajo ogreti ob ugašajočih svečicah. Oči so nam postale že preširoke, da bi se mogli še varati v predmetih

in jeziku se je že odvalil besedičenju. Pa smo vendarle še govorili. Tovariša Ivana pa je raztogotilo naše vedenje, to nihanje med iskrenostjo in lažjo, in udaril je po mizi — za trenotek je zadisalo po nekdanjosti kot po predvojni dobi — ter vzkliknil:

»Ali smo res že živi mrtveci? Če že peti več ne znamo, pa si kaj pripovedujmo!«

»Bodo prečudne povesti«, ga je prekinil Tone. »Povesti brez konca, brez začetka. Kdo odkrije konec in začetek kakemu dogodku. Oboje leži razodeto v tajni večnosti.«

Ivan pa se je opogumil in je začel:

»Nekega zimskega večera sem stopil v Veliko kavarno, da se po dolgem času spet živim v tisto mirnost meščanske udobnosti ob kavi in časopisih, ob godbi in govorici, da se raztresem kot se že davno nisem več. Svojo zimsko suknjo, ki sem jo bil kupil od nekega obubožnega ruskega plemiča-beguna sem obesil kar na prvo kljuko, kjer so tudi viseli različni dnevniki. Začutil sem se prostega in vedrega. Kmalu je prisledel k meni neki francoski častnik, s katerim sva se že od prejšnjega leta in v prijetnem razgovoru sva pričakala skoro polnoči. Ob polnoči pa sem moral biti doma za vsako ceno. Ko hočem oditi, opazim, da moje zimse suknje ni več na obešalniku. Zaman sem se oziral po bližnjih oblekah. Koj me je obšla misel: okradli so me. In glej: prav tedaj sem ugledal pri vходу odhajajočega gospoda s prav tako suknjo, kot je bila moja. Nisem se pomišljal: moja je! Pohitel sem za njim. Po oživljeni ulici — ljudje so se vračali iz gleda-

lišč in zabavišč — sem mu sledil nekaj korakov za njim, pazno, da ga ne bi zgrešil. Tako sem ga zasledoval nekaj minut, toda neznanec je pospešil korake in nenadoma zavil v ozko, temno ulico, kamor se mu sledil tudi jaz. Tedaj pa sem izgubil vsako sled za njim. Kaj naj storim? Ali naj ob tej pozni uri hitim na policijsko stražnico zaradi — zimske suknje. Nisem mogel nič točnega povedati o namišljenem tatju? Ali sem bil sploh okraden? Morda pa sem se le usodno zmotil. Medtem je zvečer začelo snežiti v gostih kosmičih. Hitel sem nazaj v kavarno. V tem je odbila ura — polnoči. Komaj sem stopil k mizi, pri kateri sem preje sedel, že me je nagovoril natak: »Oprostite, gospod, vaša suknjo smo spravili v garderobo, ker je visela na obešalniku, ki je namenjen samo za časopise...« No in tako sem dobil suknjo nazaj.

Spgledali smo se. Kakšna povest?

Tone se je zasmejal: »No, no... to pa je res čudovito zanimiva povest! Ali si nas hotel podučiti, češ: glej, kdor ni točen v malenkostih, ti nisi bil, ker sicer ne bi obesil suknje na obešalo za liste, ta doživi kako neprimliko, ali pa vsaj nepotreben strah.«

Ivan pa je vzkliknil: »Stoj, nisem še skončal. Glavna šele pride. Da, garderobierka mi je suknjo vrnila. Toda, ko mi jo je gospodična izročila, me je boječe radovedno vprašala: »Kaj pa znači ta napis s sliko mrtvaške lobanje?« Začuden sem jo pogledal. S prstom mi je pokazala majhen prišit trak v levem rokavu. Na tem traku, ki ga doslej nisem bil opazil, je bila

uvezena rdeča lobanja pod njo pa napis v ruskem jeziku:

Naj ti bom varuh na
vseh potih v življenju!

Nasmehnil sem se in jo potolažil z nekim izgovorom. Ko pa sem se vračal proti domu, sem nemiren ugibal o tej zagonetki. Tolmačil sem že na vse načine postanek tega skrivnostnega napisa, ki je bil morda v zvezi s kakim ljubavnim doživljem tistega ruskega plemiča, morda s kako zaobljubo pred odhodom na bojišče itd. Toda — kmalu se mi je razkrila strašna upravičenost tega napisa.

Ko sem namreč dospel do svojega stano- vanja, sem kar obstal. Pred hišo so se zbirali razburjeni gledavci. Kaj se je zgodilo. Vse sem zvedel: Točno ob polnoči (ko bi moral biti doma) se je v moji spalnici vdrl strop, ki bi me bil ubil, da sem bil že tedaj v postelji. Suknje me je rešila grozne smrti!

Vsi smo molčali in se zamislili. Tesno in obenem čudovito smo se počutili. Zaslutili smo nove tajnosti življenja, ki so se zgrnile okrog nas v mrzličnem vrenju.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

Kaj je novega

KOLEDAR.

Sreda, 26. septembra: Justina, Ciprijan, Vigilij. — Jutri: Kozma in Damijan.

ZGODOVINSKI DNEVI.

27. septembra: 1896 so se na Donavi otvorila železna vrata. — 1719 se je rodil matematik Abrah. Gotth. Kästner. — 1772 se je rodil pesnik Aleks. Kisfaludy. — 1825 se je otvorila na Angleškem prva železnica med Stocktonom in Darlingtonom. — 1852. je umrl filozof Karl Christ. Friedr. Krause. — 1856 se je ustanovil avstrijski »Lloyd«. — 1893 se je otvorila železniška proga Ljubljana-Kočevje.

★ V naše državljanstvo je sprejet dr. Al. Dorožio, zdravnik 32. art. polka v Mariboru.

★ S pošte. Pomaknjeni so iz 4. skupine v 3. skupino III. kategorije naslednji uradniki(jice): Al. Urbančič in Iv. Tratnik na ljubljanski glavni pošti, Angela Karnovškova v Šoštanju, Danica Serajnikova na mariborski gl. pošti, Jožica Ferjančičeva v Breznem, Anica Hudalisoča v Zalcu, Francka Mrakova v Šmartnem na Paki, Marta Kitzlerjeva v Domžalah, Martina Čretnikova v Murski Soboti, Francka Kladnikova pri Sv. Tomažu blizu Ormoža, Anica Blaznikova v Zireh, Pavla Kurinčičeva na Jesenicah na Gorenjskem, Francka Vesenjalkova v Ptuj, Jožica Čoževa in Iv. Pahor na mariborski kolodv. pošti, Krista Raznožnikova in Ivanka Pristova na ravnateljstvu, Angela Šavpahova v Beltincih, Slava Pehaničeva v Slatini Radencih, Al. Ljubčič v Litiji, Ljudmila Bajčeva v Vidmu-Dobrepoljah, Slava Juhova na poštini filijalki št. 5 v Ljubljani in Marta Burgerjeva v Ptuj. — Poročili so se: pb. ur. II/5 Natalija Köglerjeva v Črncem pri Prevaljah s stavb. uradnikom Francetom Korošcem, zvan. 1. skup. V. Dvoršak na glavni pošti v Ljubljani z Jožico Sivčev, zvan. 2. skup. Al. Uršič na ljubljanski gl. pošti z Marijo Jazbečev, služ. 1. sk. L. Skitek s Heleno Skitkovo in pog. poštarica Ivana Oražmova v Dolenji vasi pri Ribnici z akademikom Miroslavom Stipičevičem. — Pb. ur. II/3 Dragica Acimovičeva roj. Rebulova na Raketu je podala ostavko na pošt. službo, pb. ur. II/4 Fr. Ivanuša v Ljubnem in dnev. Fr. Kastelic v Novem mestu sta bila odpuščena.

★ Poljski častniki, ki so te dni prišli v Belgrad, so odpotovali v Južno Srbijo, kjer si ogledajo kraje, koder so se vršile razne bitke. Iz južne Srbije se povrnejo v Belgrad in nato v Zagreb, kjer jim pripravljajo svečan sprejem. V Zagreb bodo prišli 30. septembra, naslednji dan ob 10 se pa odpeljejo v Ljubljano, odkoder se bodo preko Dunaja vrnil domov.

★ Nujna prošnja na ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani. Na progi Zidani most-Zagreb se vozi vsaki dan precej šolske mladine v šole in iz šol. Tako posejajo otroci iz Sevnice, Brega, Rajhenburga, Blance meščanske šole v Laškem, iz Dobove in celo iz Sav. Marofa meščanske šole v Brezicah, veliko pa je mladine iz cele proge, posebej Brezic, Dobove in drugih postaj proti Zagrebu, ki posejajo srednje šole zagrebske. Za to šolsko mladino pa pri vlakih ni poskrbljeno. Jako nevarno vpliva na šolsko mladino to, da se mora drenjati med drugim občinstvom. Pa tudi prostora ni, do bi se šolska mladina lahko udobno vozila. Nujna potreba je in prosimo direktorja drž. žel., da odredi pri vlakih štev. 611, 616, 622 vozove, ki bi bili rezervirani izključno samo za šolsko mladino in da bi bili tem primerno označeni. Saj končno zadostuje en voz in ta naj bi bil v sprednjem delu vlaka. Sprevodniki pa naj bi dobili nalogo, da dirigirajo šolsko mladino edino v ta voz.

★ Požar. Preteklo soboto okoli polnoči je nenadoma nastal ogenj na posestvu Franceta Colariča na Slinovcah pri Kostanjevici. Zgorelo je popolnoma 26 m dolgo gospodarsko poslopje, v katerem je bilo med drugim 80 stotov sena, veliko slame, štirje vozovi in razno poljedelsko orodje. Rešiti ni bilo mogoče ničesar. Škoda je cenjena na 70.000 Din, zavarovalnica je neznatna. Zažgal je najbrže neki možiki, ki je prenočeval na skednju. Radi požara se je silno prestrašila sosedka Pavlovič Marija. Strah je tako vplival na njo, da je padla na tla in obležala mrtva.

★ Strašna nesreča. V torek zgodaj zjutraj se je družba petih oseb z avtomobilom peljala iz Novega Sada v Sremske Karlovice. Med potjo je hotel šofer peljati čez železniško progo, v tem trenutku je pa s polno brzino pridrvel belgajski osebni vlak. Nesreča je bila neizbežna. Vlak je zadel v avtomobil, ga prevrnil in tiral 200 metrov daleč pred seboj. Tri osebe na avtomobilu so bile takoj mrtve, dve pa tako težko ranjeni, da ni upanja, da bi ostali pri življenju.

★ Poplava v južni Dalmaciji. Obilen dež, ki je zadnje dni padel v južni Dalmaciji, je povzročil v dubrovniški oblasti, zlasti pa v Konavljah, ogromno škodo. Na nekaterih krajih je bila voda nad 1 m visoka, in če bo deževno vreme še dalje trajalo, bo poplava uničila prav vse. Ljudje gazijo vodo do pasu in

pobirajo koruzo, kar je še morejo doseči. Bilo je tudi nekaj ljudskih žrtv. Utonilo je neko štiriletno dete, drugo so pa komaj še rešili. Ze dalj časa je vrašanje izsušitve konavelskega polja zelo pereče, in če bi se to rešilo, bi nastalo pravo blagostanje za ta okraj, ki ga je sedaj doletela tako huda nesreča.

★ Na smrt obsojeni — ponoven morilec. Poročali smo, da je 19. t. m. na cesti blizu Novega Sada Cvetko Prodanović z nožem zabodel svojega bivšega prijatelja dobrovoljca Milana Vukosava. Morilec so zaprli. Sedaj so oblasti dognale, da je živel Prodanović, ki je doma iz Zaloma pri Nevesinju v Hercegovini, nekaj časa v Cikažu. Tam je bil leta 1917. radi umora nekega Amerikanca obsojen na smrt, pa se mu je posrečilo, da je pobegnil. Ameriške oblasti so ga dolgo zasledovale. Prodanović se je pod napačnim imenom vpisal kot dobrovoljec za solunsko fronto, kamor je tudi prišel. Po koncu vojne je dobil 8 jhohov zemlje.

★ Uboj radi prepira med otroci. Blizu Banjaluke v Bosni so se na paši sprli otroci kmetov Jurija Kuljanca in Ivana Kuljanca iz vasi Sargovcev. V prepir, ki je nastal radi starega pasu, so se vmešali stariši otroci in v prepiru je Jure Kuljanec zadel svojemu bližnjemu sorodniku Ivanu Kuljancu z debelim kolom sedem hudih poškodb, za katerimi je Ivan čez nekaj dni umrl. Jure Kuljanec je bil aretiran.

★ 30 glav goveje živine preplavalo Donavo. Neki trgovec iz Dalja v Slavoniji je te dni prignil v Vukovar 60 glav goveje živine, da jih prepelje na brodu čez Donavo. Na brod pa je šlo le 30 glav in ko je brod odplul od brega, se je ostalih 30 govedi poglavo v vodo in hotelo za brodom na drugi breg. Na bregu pa je trgovec ves obupan vil roke, kajti bil je prepričan, da bo vsa goveda utonila v široki in mrzli Donavi. Toda vseh 30 glav je srečno in na trgovčevu veliko veselje preplavalo Donavo, in to celo neka krava, ki je zašla pod parnik »Saturnus«, pa se je srečno rešila.

Ako porabite samo eno steklenico

GAMME

se boste prepričali o senzacionalnem uspehu pri rasti las kakor tudi pri odstranitvi prhlaja in ustavitvi izpadanja las. Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji.

★ Čepice za mlade junake je založila »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani. Odošlo jih je prosvetno ministrstvo in priporočilo mladini. So prav lično in trpežno izdelane; čepica stane 40 Din.

★ Največja izbira žalnih oblek: Franc Lukič, Ljubljana, Stritarjeva ulica 9. 8946

★ Prvi trimesečni kuharsko-gospodinski tečaj od 1. oktobra do 24. decembra 1928. Mesečnina za notranje učenje 900 Din, za zunanje 550 Din. Priglasje sprejema vodstvo dr. Krekove gospodinske šole v Zg. Šiški pri Ljubljani.

★ Zobo-zdravnik dr. Stanko de Gleria v Kranju (poleg glavarstva) redno ordinira od 1. oktobra dalje od 8 do 12 in od 14 do 17 razen ob nedeljah in praznikih.

Kupujemo

proti takojšnjemu plačilu
gozdne parcele, bukov in hrastove
hlode kakor vsako množino suhih
hrastovih in bukovih drv.

Ponudbe z navedbo cene in količine na
V. Braz, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2

130letnica Koseskega

V nedeljo, 23. septembra t. l., so v Spodnjih Kosezah pri Moravčah slovesno praznovali domačini in okoličani 130letnico rojstva Ivana Vesela Koseskega, ki je bil rojen dne 12. sept. 1798 pri Bohšetu v Spod. Kosezah. Ob 10 je bila sveta maša s cerkvenim govorom g. kateheta Bonača v lepo okrašeni cerkvi. — Po cerkvenem opravilu se je vršilo zborovanje pred rojstno hišo pesnika Ivana Vesela Koseskega. Navzoče domačine in goste-čestilce Koseskega je v lepih besedah pozdravil koseški župan J. Lampret. Nato je govoril posl. Poznič o Koseskem kot kmet-skem pesniku, Akademik Strazar iz Domžal je govoril v imenu dijaškega društva Bistriča in poudaril zlasti Koseskega zasluge na narodnostnem polju. Okr. glavar dr. Ogrin je v izbranih besedah pozdravil vse množestvilne zborovalce in jih navduševal za složno skupno delo. — Profesor dr. Val. Rožič je kot slavnostni govornik poudarjal Koseskega zasluge na pesniškem, političnem in kul-

turnem polju, kajti Koseski je neustrašeno vzbujal naš narod k ponosu in samozavesti, zlasti je opeval v vznešenih besedah naš zatirani kmečki stan.

Po slavnostnem govoru se je vršila domača zabava v lepi slogi in domačnosti. Prišli so tudi mnogi čestilci iz Ljubljane in bližnje ter dalnje okolice. Koseski, naš prvi slovenski politični in kmetijski pesnik, bo trajno živel med kmetiskim našim narodom.

Vporabljaite

Gamma-milo

za izmivanje las, ker je to edino izmed
vseh šamponov, ki ne kvari las.

Ljubljana

Hrvske in slovenske planine na platnu

Snoči ob 8 sta se vršili ob priliki turističnega kongresa v Ljubljani v »Unionu« pod okriljem SPD dve predavanji, spremljani s kioptičnimi slikami. O hrvatskih planinah, o Velebitu, Plješivci, Mali in Veliki Kapeli je predaval univ. doc. dr. Ivo Chrovat. Obširneje je pomudil pri štirih naravnih krastih, s katerimi se Hrvaška najbolj diči in ki so oblastno zavarovani kot narodni parki, namreč s 500 do 600 m globokim kanjonom Paklenico ter čudovitim pragozdom Štirovača — oboje je v velebitskem pogorju, ter z Belimi stenami in s Plitvičskimi jezери. Te krasote so občinstvo resnično navdušile.

Naše planine je v slikah razkazal gostom g. Janko Mlakar. Da se ta ni mogel vzdržati, da ne bi tudi ob tej priliki sem pa tja kako »zabelil«, je vedel menda že v naprej vsakdo, kdor le pozna g. Mlakarja.

Občinstva v dvorani je bilo prav mnogo in tudi zadovoljno je bilo vse z lepim večerom.

NOCNA SLUŽBA LEKARN.

V noči na četrtek: Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti

*

© Tlakovalna dela. Kljub temu, da zadnje dni nagaja nekoliko slabo vreme, izvršuje mestna občina razna tlakovalna dela in hiti z izvršitvijo določenega gradbenega programa. Razkopavati so pričeli te dni Prečno ulico. Tu in v spodnjem delu Kolodvorske ulice bodo položili drobni granitni tlak iz materiala, ki je preostal pri tlakovanju Resljeve in Sv. Petra ceste. Obenem pregledujejo mestna podjetja (vodovod, plinarja) svoje napeljave. V Prečni ulici se bo uredila tudi kanalizacija. — Na Celovski cesti polagajo sedaj od Keršiča do šišenskega trga bazaltoidne hodnike in sicer na levi strani ceste. Na desni strani pa so že položili granitne robnike. — Na Poljanski cesti od Ambroževega trga pa do Marijanišča pregledujejo mestna podjetja sedaj svoje napeljave. Danes prične cesto tlakovati z gramozom, ki ga bodo potlačili s cestnim valjarjem.

© Združenja gled. igralcev Ljubljana občni zbor se je vršil v nedeljo, dne 23. t. m., ob 10 dopoldne. Predsednik gosp. Betetto se je po otvoritvi in ostalih formalnostih predvsem poklonil najvišjemu pokrovitelju organizacije Nj. Vel. kralju Aleksandru I. in njegovi visoki obitelji ter nato podal natančen pregled o delu organizacije v preteklem letu. Sledili sta poročili tajnika gosp. Drenovca in blagajnika g. Mencina, nakar je na predlog revizorjev dobil odbor od članstva absolutorij in iskreno zahvalo za požrtvovalni in plodonosni trud. Ob velikem navdušenju je bil na to izvoljen v zviklom stari odbor in sicer: predsednik J. Betetto, podpredsednik A. Neffat, tajnik L. Drenovec, blagajnik I. Mencin, odborniki L. Kovač, I. Jerman, M. Simončič in revizorja: V. Janko in A. Erklavec.

© Merkurjevi večerni tečaji. Trgovsko društvo »Merkur« bo otvorilo ob zadostnem odzivu s 1. oktobrom t. l. večerne tečaje v šoli na Grabnu za srbohrvaščino, nemščino, italijanščino, knjigovodstvo ter slovensko in nemško stenografijo. Tečaja za nemščino in italijanščino se bosta letos vodila v dveh oddelkih: a) za začetnike in b) kot višji nadaljevalni tečaj. Člani plačajo malenkostno učnino, dočim morajo nečlani, ako se prijavijo, postati člani. Prijave dnevno v društveni pisarni Gradišče 17-1 med 10 in 12 dopoldne in 5 do 5 popoldne. V sobotah popoldne se ne uraduje.

© Grozdje za tatove. Ni kar tako, če v Ljubljani dozori grozdje in se to pripeti le redkokdaj in le na gotovih vrtovih. Umevno je bilo veselje lihega posestnika Josipa Praprotnika v Vodmatu, ko mu je letos njegova brajda na dvorišču bogato obrodila. Doma pridelano grozdje, pa če je tudi izabela, je slajše od vsakega vipavskega ali ljutomerskega. Toda tako so mislili tudi tatovi, ki so ponoči obrali lepo Praprotnikovo brajdo. Škoda v denarju sicer ni bog ve kaj velika, tem večja pa je gospodarjeva žalost za obrambni grozdjem.

© Javna borza dela. Delo je na razpolago: možkin: 1 inž. kemije večaku v usnjarski stroki s prakso, 1 strojniku, 2 ključavničarjem za avtogenično varenje, 4 kleparjem, 1 sodarju, 24 čevljarjem za šivano delo, 1 sedlarju, 1 mlademu peku, 1 kamnoseku, 10 zidarjem, 31 navadnim delavcem, 22 sobarjem, 8 vajencem; ženskam: 1 vzgojiteljici za francoski in angleški jezik, 3 hotel, natakaricam, 10 pletilkam, 1 kmečki dekli, 2 modistinjam-vajenkam.

© Morilec iz ljutomerske okolice prijet v Ljubljani? Pred dobrim mesecem dni smo poročali o groznem roparskem umoru, ki se je pripetil na okrajni cesti Ljutomer-Sv. Tomaž v gozdu Bukovnici pri Ljutomeru. Dne 21. avgusta t. l. je bil tam med 18 in 19 umorjen mešarski pomočnik Viktor Podplatnik iz vasi Leance, občina Bratonečica v ptujskem okraju. Neznani morilec je svojo žrtev umoril s tremi

revolverskimi strelji in ga oropal malenkostne vsote denarja ter več živinskih potnih listov. Morilec je pobegnil, umorjeno žrtev pa so po-zneje našli na cesti v luži krvi. Orožništvo v Mali Nedelji je o tem umoru takoj obvestilo ljubljansko policijo; čez nekaj dni pa ji je še sporočilo, da je krvavo dejanje izvršil najbrže neki Ciril Z., 27 letni stavbinski delavec. Ta je bil včeraj aretiran v Ljubljani. Policija ga je ves dan zasliševala in natančno preiskala vse podrobnosti umora, toda aretiranec se s čudovito in za preprostega delavca skoro neverjetno rafiniranostjo izmika dokazom o krivdi ter ve sproti povedati nešteto izgovorov, kje je bil ob času, za katerega je vprašan. O uspehih preiskave proti njemu bomo še poročali.

© Razne tatvine. V ponedeljek in včeraj v torek je bilo v Ljubljani izvršenih več precej znatnih tatvin, radi katerih trpe oškodovanci prav znatno škodo. Učiteljica Franja Miklavčič je šla v ponedeljek popoldne h kuhinjskemu tečaju v moščansko šolo ter je obesila svojo garderbo na hodniku. Neznani dolgoprstež je pa že izvolil lepo priliko in poplul ročno torbico z vsebino 260 Din denarja, srebrno uro in legitimacijo. — Elektromonterju Andreju Pintarju je nekdo ukradel iz suknjiča na stavi v Kolodvorski ulici 400 Din denarja ter srebrno uro in verižico. — V stanovanje branjeve Marije Šeficeve na Kode-ljevem št. 263 se je prikradel nekdo, ki nima spoštovanja do tuje lastnine in pobral iz nezaklenjene omare lep plašč in več ženske obleke v skupni vrednosti 1500 Din.

Pralni baržun (žamet)

v vseh modnih barvah a Din 32.— pri
Josip Šlibar, Ljubljana
Stari trg štev. 21 (poleg Zalaznika).

Maribor

□ Proslava prebitja solunske fronte se bo vršila v zvezi z aktivno vojsko v nedeljo, dne 7. oktobra. Proslava je zamišljena v velikem obsegu. V nedeljo ob 20 bo v Unionu akademija, v ponedeljek, dne 8. oktobra, pa blagodarjenje na malem vojaškem vežališču pri magdalenskem parku, in sicer ob pol 11 dopoldne.

□ Z velikega županstva. Službo konceptnega pripravnika pri policijskem oddelku na velikem županstvu je nastopil diplomirani pravnik Štefan Törnar.

□ Takole se ima ta zadeva. Zopet je vzrojila — »Volksstimma« seveda, najbolj razširjen list v naši državi. Zakaj pa neki zopet? Strašno je namreč huda na te proklete klerikale in pa na Zebota kajpak, ker so nekateri interesenti za delavske hišice, ki so socialisti, dobili ob tajništva SLS za Maribor in pa od poslanca Zebota obvestilo, da jim je klub občinskih sevnikov SLS dodelil hišico v koloniji. »Volksstimma« seveda po svoji starš gršni navadi zamolči število omenjenih slučajev, zbu-jajoč v meglestem strankarsko-zavitem besedi-lu videz, kakor da je vseh 47 socialističnih interesentov prejelo obvestilo v gornjem smislu. Bomo pa mi malce povedali ljudem, kako je s to zadevo, ki je silno, silno zanimiva. Teh slučajev je namreč šest. — Ze večkrat smo ugotavljali, kakšno veljavo imajo socialistični voditelji pri nas; kaj pa mislite! Zadnjič je celo enkrat Petjejan zagrozil, da bo rešim stavil pod obtožbo na podlagi zakona o zaščiti države. To ni špas! No, ljudje pa imajo dovolj soli v glavi in vidijo, da je vse to ponašanje nekaterih »voditeljev« samo klaverna komedija, da dobijo sodrugi malo korajžje. Sodrugji pa gredo rajše k — Zebotu prosit za intervencijo. Seveda pro-sijo, naj jih ne izda nekaterim fanatičnim rdečim bratcem. In tako se je zgodilo, da so nekateri so-drugi tudi pri oddajanju hišic zunaj v koloniji oči-vidno premalo zaupali veljavi dragih sodrugov v občinskem svetu in se po svoji stari navadi zopet zatekli k Zebotu, ker očitno niso vedeli, da so se hišice oddajale po proporcij in pa ker niso menda slutili, da se bo kmalu izkazalo, da so prosili za intervencijo na dve strani in sicer pri vedno do-brodošem Zebotu in pa pri socialistih. Občinski klub SLS je res omenjeni šestorici podelil hišico in je takoj sledilo obvestilo v gornjem smislu. Ko je pa prišlo na dan, da so zaprosili in dobili pri socia-listih, pa je seveda obč. klub SLS podelil hišice — drugim. Takšna je torej ta storija, v kateri se je »Volksstimma« zadnjič prav široko razčepkala — po svoji stari navadi psuoci, natolcujoč in zavija-joč. Seveda bodo Mariborčani tem njenim razkrit-jem odgovorili s homerskim kirohotom. Sicer pa morajo biti na svetu ljudje, ki skrbijo za zabavo.

□ Poročil se je Franjo Golec, zasebni urad-nik z gospo Zoro Mazele.

□ Naravnost polotok so stvorile v Dravi v bližini moške kaznilnice mase sveta, ki se je zruš-il proti Dravi v širini 3—15 m in globocini do 20 m, o čemer smo že včeraj poročali. Ker je ob-stojala nevarnost za promet, so se kaznjenci takoj podali na delo, da se zajezji nadaljnje kršenje zemlje.

□ S kitoniziranjem dela Koroške ceste do Vod-nikovega trga se bo v kratkem pričelo. Na zgornjem delu so včeraj že pričeli z izkopavanjem ceste. Ta-ko bo končno tudi ta del mesta, ki je gotovo eden najprometnejših, dobil lepo lice; čisto odveč pa bi bilo poudarjati, da bo preureditev tega dela Ko-roške ceste, ki je ob deževnem vremenu ena sama velika mlakuža, tudi s stališča živilske higijene — mesarske stojnice! — največjega pomena. Seveda ko so socialisti paševali na magistratu je bilo dru-gače, to se razume...

□ Borza dela išče kurjača za takojšen nastop službe. Več pri tukajšnji Borzi dela.

□ Iz zastavljalnice. Dne 10. oktobra se bo iz-vršila licitacija sledenih zastavljenih predmetov, ako se ne podaljšajo ali pa dvignejo najkasneje do 6. oktobra: od efektov št. 36.409 do 37.199 in od št. 1 do 809 ter od dragocenosti št. 8147 do 10.223.

□ Nezgoda. Herman Ljubejšek iz Razvanja, ključavničar v delavnici drž. žel. je prišel tako ne-srečno med odbijača, da so ga morali prepeljati v bolnico. Dobil je težke notranje poškodbe.

Velika izbira. Najnižje

cene.

Dvokolesa nova od Din 1000.— naprej. Šivalni stroji od Din 1400.— naprej. Otroški vozički od Din 240.— naprej.

Motorji po najnižji ceni. Ogledajte si pred nakupom zalogo. — Prodaja na obroke. Ceniki franko.

„TRIBUNA“, F. B. L.

Ljubljana, Karlovska cesta številka 4.

Celje

»Cirkus Colosseum. Kludsky nas Celjanov letos še pogledal ni. Zameri nam pač deficit, ki ga je imel pri svojem zadnjem obisku v Celju. Zato nas je pač posetil zadnje dni češki rojak Jože Koldica in razpostavil svoje taborišče po Glaziji. Nima sicer zverjadi in fakirjev ter podobnih eksotičnih prikazni, zato pa ima svojevrstne atrakcije s katerimi popolnoma zadostja celjski potrebi. Tako je n. pr. naravnost ženijalen njegov Avgust, Slovenec, tam iz Trsta nekje doma, ki vzbuja salve smeha in veselja. Doselej smo mislili, da je pravi Slovenec nezmožen za klovništvo, ta pa je to misel ovrgel popolnoma. Pravtako so resnično užitne akrobacije, plesi, ježa, telovadba in še drugega dosti. Vse uslužbenstvo govori lepo slovensko, godba pa dela resno konkurenco svetinskemu jazzu.

Naiboliše varstvo

proti prenosu nalezljivih bolezni potom ustne dupline in grla so okusne

ANACOT-PASTILE

DRA. WANDERS

Dopisi

Slovenska Krajina

Srenjski orlovski nastop. V nedeljo, dne 30. sept. t. l. bo imela prekmurska orlovska srenja v Beltincih javni telovadni nastop. Ob 1 popoldan se zbere naša mladina pred križem in bo v lepem sprevedu korakala k večernicam. Takoj po večernicah je pa nastop z bogatim sporedom. Lansko leto je imela srenja nastop v Dolnji Lendavi v zadovoljstvo vseh. Upamo, da pridejo pogledat naše prireditelje tudi sestre in bratje onstran Mure.

Slabo vreme. Dež lije kar neprenehoma. Ljudstvo se boji, da bo začel gniti krompir, ki je precej dobro obrodil. Potoki so vsi narasli in bati se je že običajnih jesenskih poplav.

Cepljenje. Naše dijaštvo je bilo v teku tega šolskega leta že drugič cepljeno zoper škrlatinko.

Dol pri Hrastniku. Opozorilo sadjerejem. Ker so nekatere vrste sadja pri nas precej bogato obrodile, je sklenila podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva napraviti 14. oktobra sadno razstavo na Dolu. Posestniki, ki imajo tozadevno lepo sadje poznane ali nepoznane imena, naj najljepše komade iste vrste prinesejo za razstavo. G. Levstika iz Celja pa bomo naprosili, da nam bo povedal imena nepoznatih vrst, ker nam je radevolje obljubil svojo pomoč pri razstavi. Podrobnejše informacije glede razstave se dobe pri šolskem upravitelju na Dolu.

Št. Vid pri Ljubljani. Vpisovanje obrtnih učencev v obrtno nadaljevalno šolo za mizarje in v občno nadaljevalno šolo bo v nedeljo, dne 30. septembra, od devetih do enajstih v risalnici obrtne šole. Učenci prinesejo seboj izkaze, oni ki vstopijo na novo pa šolske odpustnice. Vpisnina je neizpremenjena in jo je plačati pri vpisovanju. Ob enajstih pa je vpisovanje v numerirani strokovni tečaj za mizarne pomočnike.

Najcenejši nakup vseh

šolskih potrebščin
in **šolskih knjig**

M. Tičar, Ljubljana

Naznanila

Ljubljansko gledališče

Sreda, 26. septembra: **POHUJSANJE V DOLINI SENTFLORJANSKI**. Prem. abonma.
Četrtek, 27. septembra: **FANNY, TETE, STRICI**. ITD. Red B.

»Pohujšanje v dolini Sentflorjanski«. Izmed vseh dramatičnih del nesmrtnega Ivana Cankarja je doživelo na odru največji uspeh ravno »Pohujšanje v dolini Sentflorjanski«. Brez dvoma je to eno najboljših uspešnih slovenskih oderskih del in posamezni tip, ki so jih ustvarili v tej farski člani naše drame so nam nekako v neizbrisnem spominu. Tembolj bo zanimiva današnja vprizoritev tega Cankarjevega dela, ker je režiserju in sceničnemu popolnoma nasprotno zamišljena in je razdelitev vlog posameznih junakov po večini tudi nova. Tokrat vodi režijo režiser g. Skrbinšek. Dekoracije pa je naslikala gledališka slikarna.

Komedija »Fanny, tete, strici itd.« je na letošnjem dramskem repertoarju in se vprizori tudi za abonente. Prva predstava je v četrtek dne 27. t. m. Za abonente reda B.

Prireditve in društvene vesti

Vsaka objava pod tem naslovom se mora plačati in sicer prvih 15 besed po 25 par, vsaka nadaljnja beseda po 3 Din.

Ljubljana.

»Družabni klub« ima svoj redni občni zbor v sredo, 26. t. m. ob pol 9. zvečer v beli dvorani hotela »Union«.

Bavši salezijanski gojenci na Rakovniku imajo v nedeljo, dne 30. t. m. ob pol 9. jutraj svoj vsakoletni redni sestanek.

Maribor.

Duhovniki jarenske dekanije imajo svoj katehetsk sestanek v sredo, 3. oktobra ob 10. v št. lji v Slov. goricah.

Pri vinskih trgovcih Kat. Omladine v soboto igra spopolnjena godba na lok.

Orel

Občni zbor mariborskega orlovskega odseka bo drevi ob 20. Za članstvo je udeležba obvezna.

Cerkveni vestnik

Slovesnost v čast v sv. Tereziji Deteta Jezusa. 3. oktobra praznuje sv. Cerkve god. Terezije Deteta Jezusa. Slovesno ga bodo obhajali v karmeličanski cerkvi na Selu pri Ljubljani. 2. oktobra bo ob 4. popoldne pridiga. Nato blagoslovljenje rož sv. Ma'e Terezije in pete litanije z blagoslovom. V sredo, 3. oktobra bo ob 6. tiha sv. maša. Ob 8. bo prevz. g. knežičkof, dr. Anton Bonaventura Jeglič blagoslovil novo kapelico sv. Male Terezije, naš mali slovenski Lisieux. Nato bo v novi kapelici maševal. Popoldne bo ob 4. pridiga. Nato blagoslovljenje rož in pete litanije z blagoslovom.

Sport

SK Ilirija (Službene objave). Razvrstitve odbojniške službe na sportnem prostoru za tekoči teden (od 26. sept. do 2. okt.): v sredo g. Cimperman, v četrtek g. Deržaj, v petek g. Betetto, v soboto g. ing. Bloudek, v nedeljo g. Logar, v ponedeljek g. Kramaršič, v torek g. Širčelj. V primeru, da je kdo na določen dan zadržan, se na prošnjo, da si sam poišče namestnika. — Tajnik.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Razvrstitve treninga v tekočem tednu: I. moštvo in rezerva v sredo in petek, juniorji in naraščalniki v četrtek in soboto. Pričetek treninga vedno ob 16. uri; I. moštvo naj bo na mestu najkasneje ob 16.30. Trening za I. moštvo se vrši ob vsakem vremenu, ostalih skupin samo ob povoljnem vremenu. — Dijaški naraščaj in juniorji se opozarjajo, da se morajo pred treningom izkazati s klubsko legitimacijo, opremljeno s članarinskim kolekom za tekoči mesec, sicer nimajo dostopa v garderobo in na sportni prostor. Opozarja se na objave na oglasni deski. — Načelnik.

Prihodnje nogometne prvenstvene tekme. V drugem kolu nogometnega prvenstvenega tekmovanja igrajo v nedeljo 30. septembra: ob 15.45 na igrišču Ilirije Ilirija: Slovan; predtekma rezervnih moštev se prične ob 14. uri; ob 15.45 na igrišču Primorja Primorje: Hermes; rezerve nastopijo ob 14. uri.

Jugoslavija: Češka. Kakor izgleda, bo vključ finančnim tekočam na dan 28. oktobra odigrana ta običajna meddržavna tekma. Sicer bi morali na naš Vidovdan Čehi nastopiti v Zagrebu. pa je to tekmo J. N. Z. samolastno odgodila.

Plzenj: Viktorija Žizkov: Viktorije Plzenj 3:4. Poraz prvaka Češke.

Tenis turnir za profesionalno svet. prvenstvo. Newyork: Čehoslovaški igralec Koželuh je porazil v nedeljo Amerikana Rihardja z 6:4, 3:6, 6:3 in s tem osvojil naslov svetovnega profesionalnega prvaka. Med tekmo se je zgodil za naše razmere zanimiv nastop policije. Policija je aretirala igralce zaradi kršenja nedeljskega počitka. Šele, ko so obljubili, da bodo sodišču na razpolago, so jih izpustili. Na vsak način bodo pa kaznovani. — V.

DIRKE ZA PRVENSTVO SLOVENIJE ZA LETO 1928/29.

Kolesarska zveza S. H. S., pokrajinski odbor za Slovenijo, razpisuje za nedeljo dne 30. sept. 1928 dirko za cestno prvenstvo Slovenije.

a) Prvorazredni dirkači: proga Ljubljana—Logatec 32 km in nazaj. Start in cilj pri km 2 na Tržaški cesti. Dolžina proge 60 km.

Darila: prvi: prvak Slovenije za leto 1928/29, prehodni pokal Ilirije in častno darilo ter kolajno; drugi: darilo in kolajno; tretji, četrti in peti: kolajne.

b) Juniorji: proga Ljubljana—Vrhnika—Ljubljana km 32. Start in cilj isti kot zgoraj. Prvi dobi častno darilo in kolajno; drugi, tretji in četrti: kolajne.

Start točno ob 9. uri dopoldne.

Za nedeljo dne 7. oktobra 1928 pa razpisujemo dirko za gorsko prvenstvo Slovenije na progi Pijava Gorica—Turjak. Dolžina proge km 12. Start točno ob 9. uri dopoldne. Dirka je razpisana za dve skupini: prvorazredne vozače in juniorje. Vozi se s posameznim startom v intervalu po eno minuto. Poleg razpisanih kolajn dobi prvi v vsaki skupini častno darilo.

Prijavnina znaša za vsako točko 5 Din.

Pravico starta imajo vsi člani klubov iz Slovenije, ki so včlanjeni v Koturškem savezu.

Prijave sprejemajo posamezni pododbori, oziroma se lahko pošljejo na naslov g. Ogrin, trgovina Gorec, Dunajska cesta, Ljubljana.

V slučaju slabega vremena se dirka preloži na nedeljo, dne 14. oktobra, gorska pa v slučaju slabega vremena na nedoločen čas.

NOGOMETNE TEKME ZA »SREDNJEŠOL. CUP«.

Nogometna sekcija ASK Primorje v Ljubljani razpisuje tekmovanja za »Srednješolski cup«, ki se bodo odigrala tekmo jeseni 1928. Za ta tekmovanja se določajo naslednje propozicije:

1. Pravica do udeležbe in način izvedbe tekmovanj: Za »Srednješolski cup« imajo pravico tekmovati reprezentance vseh ljubljanskih srednjih šol, ki plačajo prijavnino 100 Din. Tekmuje se po »cup sistemu«.

2. Igrači: Pri teh tekmovanjih imajo pravico nastopati samo oni igrači, ki se izkažejo, da so bili vpisani na dotičnem zavodu kot redni ali izredni dijaki za šolsko leto 1928/29 še pred razpisom teh tekmovanj.

3. Odpoved udeležbe: Moštvo ki iz kateregakoli razloga ne bi moglo nastopiti ob določenem terminu, mora to javiti najmanj tri dni pred določenim terminom po svojem delegatu odboru »Srednješolskega cupa«.

4. Posledice neupravičenega izostanka moštva: Moštvo, ki ni v smislu člena 3. pravočasno odpovedalo svojo udeležbo, izgubi tekmo s 3:0.

5. Termini za odigranje tekem: Termine odredi odbor za »Srednješolski cup« z žrebanjem, ki se bo obavilo v priči delegatov vseh reprezentanc.

6. Nemožnost odigranja tekem zaradi neugodnega vremena: Tekme se morajo odigrati na določen dan. Če je igrišče zaradi slabega vremena v takem stanju, da odigranje ni mogoče, se tekma odigra na poznejši termin. Presoja o sposobnosti igrišča za odigranje tekme pristoji sodniku in obema kapetanoma, ki odločajo o tem pred pričetkom tekme. Če se sodnik ne more sporazumeti s kapetani moštev, odloča sam, ali se naj tekma odigra ali ne. — Proti tej odločitvi sodnika ni protesta.

7. Menjavanje igralcev med igro: Za časa igre se v nobenem slučaju ne morejo izmenjati igralci z drugimi. Tekma traja 2 x 45 minut.

8. Režija tekem: Vse tekme se odigrajo v režiji odbora za »Srednješolski cup«.

9. Igrišče: Tekme se odigrajo na igrišču ASK Primorje, Dunajska cesta.

10. Sodniki: Sodnike preskrbi odbor za »Srednješolski cup« in jih določi za posamezne tekme.

11. Rezultati tekem in protesti: Rezultati tekem se verifikirajo na prihodnjem sestanku odbora za »Srednješolski cup«. Protesti proti verifikaciji odigranih tekem se morajo vložiti najkasneje 24 ur po odigranju pisмено na odbor za »Srednješolski cup«.

12. Odbor: V odbor za »Srednješolski cup« delegira sekcija ASK primorje predsednika, tajnika in še enega odbornika; vse sodelujoče reprezentance nominirajo v odbor po enega delegata.

13. Pokal: Moštvo, ki izide iz teh tekmovanj kot zmagovalce, prejme v definitivno last pokal, ki ga ima izročiti vodstvu svoje šole. Pokal nabavi sekcija ASK Primorje.

V Ljubljani, dne 24. septembra 1928.

Odbor nogometne sekcije ASK Primorje.

Prijave je poslati na naslov: ASK Primorje, nog. sekcija, Masarykova cesta št. 1, Ljubljana, do vstevši 29. septembra.

„Veselite se z menoj“

pravi mlada gospa Mica. „Zmeraj bom vesela in dobre volje, ker mi ne preti nikaka težka muka, odkar RADION pere sam.“

Varuje perilo!

SPORTNI DOGODKI.

Na Francoskem se pojavljajo zmeraj bolj glasovi po posebnem sportnem ministru in so postali ravno te dni prav posebno glasni.

Nogomet hiti te dni od presenečenja do presenečenja. Čehi so premagali Ogre v Pragi 6:1! Še bolj občutljiv je bil poraz Berlina proti Budimpešti 0:8! v Budimpešti. Pa bi bilo lahko 0:16. Vidimo, da z bojkotom nikamor ne pridemo in da — sami vase zaljubljeni — samo onešamo. Po hudem boju v Oslo Nemčija—Norveška 2:0, v Belfastu Anglija—Irska 5:0, v Šabcu češki Topliški klub—Mačva 4:1, v Plzni Viktorija iz Žizkova—Plzenska Viktorija 3:4. Ruski nogometni delavci so prišli na Dunaj. Bomo več poročali.

Tenis: Nemčija—Avstrija v Münchenu 8:3. Nurni v nedeljo ni mogel teči, je preveč deževal. Tekel je večeraj zvečer ob luči žarometov. Peltzer prihaja v formo, vendar je bil v Budimpešti še premašan, tako v teku čez lese 400 m in v teku na 800 m; 800 m je pretekel v 1:55.8, Tavernani pa v 1:55.4. Daranyi je sunil kroglo 14.56 m daleč; o Šerbu beremo 5000 m v 14:32; če je to res, je prav prvovrstno. — Pred 50.000 gledavci so se vršile lahkoatletске tekme Francozov in Japoncev na Japonskem. Rezultati dobri.

Ne zamudite

znatnega popusta na vsa oblačila, pri
Jos. Rojina, Ljubljana.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 26. sept.: 12 Repr. glas., poročila. — 18 Srbohrv. gosp. prof. Mazovec. — 18.30 Podnebje in rastljinost na ozemlju naše države, predava dr. V. Bohinc. — 20 Lohka godba, izvaja orkester dravske divizije: 1. Tetras: Koncerta Ouverturna: Cvetno slavlje; 2. Dvorak: Slovanski ples št. 8; 3. Renee: Romanca; 4. Pahor: Suita slov. nar. pesmi; 5. Kalman: Valček iz operete Grofica Marica. Vmesne solospesve poje gna. Korenčanova: a) Adamič: Pri zibelci, b) Dev: Ptička, c) Parma: Zapojem ptička glasno, d) dr. Dolinar: Dekletova objuba. — 21.30 Poročila.

Četrtek 27. sept.: 12 Reproducirana glasba in borzna poročila. — 18 Laščina, poučuje prof. Gruđen. — 18.30 O radiu, predava prof. Andree. — 20 Koncert čl. kr. opere Pava Grba: 1. Mokranjac: Lem Edim, balada; 2. Gotovac: Na nočisti; 3. Kačerovsky: Bosanske sevdalinke; 4. Bajč: Vajšo Erbeg; 5. Vajč: Čaša vina; 6. Hergert: Milovo sam; 7. Fratt: Biljana platno beleše. — 21 Lohka glasba jazz-bande trio. — 21.30 Poročila.

DIJASKI KOLEDAR 1928/29. NATISNEN JE V HRVATSKEM, SRBSKEM IN SLOVENSKEM JEZIKU, TOREJ V 3. POSEBNIH IZDANJIH.

Drugi programi

Sreda, 26. septembra.

Zagreb: 20.30 komorni koncert (bariton in klavir). — Breslau: 16.30 koncert ogrske glasbe — 20.30 »Der Lampenschirm«, igrice v 3 slik. — Praga: 17 koncert jazz-orkestra — 21 koncert.

Leipzig: 20.15 Nemška komorna glasba iz konca 18. stol. — 21 Schubertove harmonizacije pesmi raznih pesnikov. — Stuttgart: 16.45 koncert solistov — 20.15 simfoničen koncert (nordijska glasba). — Katowice: 20.30 koncert komorne glasbe. — Frankfurt: 16.35 Starejše operete — 19.50 Predavanje o čebelarstvu — 19.30 Recitacije iz francoske literature — 20.15 »Wallenstein«, drama (Schiller). — Brno: 21 Orkestralni koncert s petjem. — Rim: 21 Instrumentalni in vokalni koncert. — Langenberg: 20 Orkestralna glasba — 21 Jesensko razpoloženje v glasbi. — Berlin: 17.30 Zabavni koncert — 18.40 Predavanje: Novi izsledki v psihotehniki — 21.10 »Das Hollandweibchen«, opereta v 3 dej. (Kalman) — 22.30 Večerna glasba. Pester spored. — Dunaj: 11 in 16.15 koncert — 19 »Der Rosenkavalier«, kom. opera (R. Strauß), prenos iz opere. — München: 19.15 Predavanje: Kako nastane javno mnenje — 19.45 Proslava jubileja monak. ljudsk. odra. Glasba in govori. — Milan: 20.50 Lohka glasba. — Budapest: 17.40 koncert vojaške godbe — 22.20 Ciganska glasba.

Četrtek, 27. septembra.

Zagreb: 17 Lohka glasba — 19.30 Prenos koncerta češke filharmonije iz Prage. Janaček: Otroci potujočega muzikanta; balad za orkester; sonata za violino in klavir; Pesmi; Mladost, sekstet za pihala; Taras Bulba, rapsodija za orkester. — Breslau: 16.30 Operetna glasba — 20.15 koncert — 21.15 Valčki 22.30 Lohka in plesna glasba. — Praga: 19.30 Slavnosten koncert v spomin L. Janačka — 21.30 Literarno poročilo. — Leipzig: 15 in 16.30 koncert — 20.15 R. Straußova glasba. — Stuttgart: 16.15 Popold. koncert — 18.15 Predavanje: Casopis in izobrazba — 20.15 Ljubavna glasba. — Katowice: 20.30 Večerni koncert. — Frankfurt: 13.30 Opoldanski koncert. — 16.35 koncert sodobne glasbe — 18.30 Predavanje za vrtnarje — 20.15 »Wallenstein«, drama (Schiller); nato čelo koncert. — Brno: 19 Češki plesi (Smetana) — 19.20 Tedenski kulturni pregled — 19.30 Iz Prage: Koncert. — Rim: 21 »Sic«, opereta (Mascagni). — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert — 20 Večerni koncert — 21 Recitacije Hans-Sachsovih del. — Berlin: Italijanska glasba — 18 Lohka glasba — 19.30 Predavanje: Kako se poleg svojega poklica še dalje izobrazujem — 20 Kulturna vprašanja v literaturi — 20.30 Simfoničen koncert — 22.30 Plesna glasba. — Dunaj: 11 in 16.15 koncert godalnega kvarteta — 20.10 Kakšni so ljudje in kakšne se delajo, karakterizacije od Zeska; nato »Stranpotac«, scena od Br. Nušiča; nato plesna glasba. — München: 17 Zabaven koncert — 20 »Zenitni posredovalec«, veseloigra — 22.30 Večerni koncert. — Milan: 20.50 »Tosca«, opera (Puccini). — Budapest: 17.45 Ciganska glasba. — 20.50 Koncert.

Rabite

Tungsram
barium-elektronke

Sveta življenje in vrvenje

Atentat — vzorec brez vrednosti

V Milanu so čuli potniki, ki so obiskali v zgodnjih jutranjih urah zelo oživljeno Via Durini, strahovit pot iz bližnjega hotela «Vittoria». Hitro se je zvedelo, da je eksplodirala neka poštna pošiljka. Komu je bila namenjena?

Vladimir Stefanov je 45 let star ruski begunec. V carski vojski je bil častnik in še danes drži na carja. Ves njegov značaj nudi priporočilo popolnega zaupanja; Stefanov je zvest, zanesljiv, discipliniran ter čuti mnogo odgovornosti. Lastnik hotela ga je imel zelo rad. Stefanov je že pet let pri njem in se je v službi tako izkazal, da je končno splezal do ravnatelja hotela. Pravi, da si je težko misliti sedanji hotel brez Stefanova.

Tisto jutro je sedel Stefanov kot običajno v svoji pisarni, ko mu je pismoša prinesel nek paket. Stefanov je prejem potrdil in odšel v stransko sobo, da bi odprl silovito trdo zvezani paket, ki je bil nanj osebno naslovljen. Komaj pa ga je razvezal, je planil v njegov obraz ogenj. Istočasno je nekaj eksplodiralo. Stefanov je padel na tla in zakričal: »Slep sem, slep sem!« Predmeti okoli njega so začeli goreti in nevarnost je bila, da zgori cel hotel, če ne bi bil vratar takoj začel z gasilnimi deli, brez ozira na lastno nevarnost. Medtem so hitro prihiteli drugi ljudje iz hotela in pomagali nesrečnemu Stefanovu. K sreči je imel Stefanov velika očala, ki so vsaj nekoliko ščitila njegove oči.

Toda — kdo je storilec? Obdolžili so nekega domačega služabnika, katerega je Stefanov odpustil. Pravi, da je ta služabnik, preden je odšel, zagrozil, da se bo maščeval. Medtem pa je policija prišla na sled drugi okolnosti. Usodni paket je bil oddan na pošti v Parmii; napis na njem je bil nemški; za vsebino pa je bilo napisano: vzorec brez vrednosti. Kdo pa je paket oddal, pa seveda tudi policija ne ve. Morda bo najboljši izgovor italijanske policije, ko se bo praznih rok vrnila v Milan, ta, da se ne splača preiskovati vzorec brez vrednosti.

Užaljen minister

Nek humoristični list v Talinu v Estonski je prinesel pred kratkim sliko moža, ki sedi na nočni posodi. Podpis pri tej sliki ni bilo in čitatelji naj bi sami uganili, koga slika predstavlja. Čitatelji niso imeli preveč skrbi, kajti poteze na obrazu so bile zelo slične potezam v Estonski dobro poznanega ministra. To je uganil tudi minister sam in je vložil zoper odgovornega urednika tožbo zaradi razžaljenja časti. Prišlo je do sodne obravnave in zagovornik obtoženega urednika je takole govoril: »Mož, ki sedi na posodi, je brezdvoma ministru tako podoben, da bi se lahko z njim zamenjal, toda on ni gospod minister. Drugič: Vzemimo slučaj, da bi slika predstavljala res ministra, je pa sporno, ali je posoda, na kateri sedi, nočna posoda. Kajti nočne posode imajo navadno ročaj, na sliki pa je posoda brez ročaja. Končno: Četudi bi bili prepričani, da imamo opraviti s podobo našega ministra, potem pa kljub temu ne more biti govora o razžaljenju časti, kajti celo kralji, cesarji...«

Tej logiki dokazov se je moral udati tudi sodnik in je obtoženega urednika oprostil.

Panika v budimpeštanskem gledališču

Komaj so listi pričeli pisati o veliki katastrofi v madriškem gledališču, že se poroča o nesreči v drugem gledališču, ki pa ni bila tako huda in tudi ni zahtevala človeških žrtv. Na odru budimpeštanskega gledališča se vršijo že dalje časa skušnje za predstavo »Dantonova smrt« od Büchnerja. Te skušnje zahtevajo zaradi številnih sodelujočih posebno velik in kompliciran tehniški aparat. Za soboto popoldne je bila zopet sklicana skušnja, ki se je zavlekla do poznih večernih ur. Preskušale so se scene z masami, posebno one, ki se odigrajo pri usmrtitvi, kateri pris-

Fritz Kortner je s svojo ženo ustanovil družbo z o. z. za izrabo svojih igralskih talentov. Podoželjski oder, ki je v zadregi za dobrega igralca, kar brzojavno naroči igralca in družba mu ga dobavi.

stvuje več stotin oseb, ki predstavljajo gledalce usmrtitve. Mahoma so zadoneli mozeg pretresujoči kriki. Nastala je nepopisna panika. V prvem trenutku ni vedel nihče, kaj se je prav za prav zgodilo. Zmešnjava je v popolnoma temnem prostoru za gledalce in na slabo razsvetljenem odru naraščala od minute do minute in prestrašeni kriki so bili vedno obupnejši. Polagoma se je razjasnilo, da se je pričela galerija, na katero naj bi prišla gijotina, majati in da se je ob strahovitem trsu zrušila iz višine štirih metrov. Zmešnjava je bila tem večja, ker so ravno takrat privedli igralci, ki so predstavljali rabljeve hlapce, Franca Kissa, ki je igral Dantona, na oder. V tem času se je nahajalo približno dve sto oseb, ponajveč statistov, na odru, oziroma galeriji, da prisostvujejo »usmrtitvi«. Igralec Emmerich Messinger, ki naj bi vodil maso, se je spodtaknil, zaradi česar se je galerija zrušila. Deset statistov je padlo v globino, dobili pa so le lažje poškodbe. Težje rane je odnesel igralec Messinger. Po polurni prekinitvi so se skušnje lahko nadaljevale.

Veliki gledališki požari

Madridska katastrofa, o kateri smo poročali obširno v včerajšnji šetvilki, vzbuja naravno spomine na velike gledališke požare preteklih let. Med največje gledališke požare 19. in 20. stoletja lahko štejemo: Royal gledališče v Londonu (11. aprila 1826), Lehmanovo gledališče v Petrogradu (1836), dvorno

Prince Henrik Velikobritanski je najresnejši kandidat za južnoafriškega kralja.

gledališče v Karlsruhe (1847), Krollshev zavod v Berlinu (1. februarja 1851), opera v Moskvi (1853), Teatro degli Equidotti v Livornu (1857), mestno gledališče v Altoni (dne 28. septembra 1865), opera v Cincinnati (dne 22. marca 1866), dvorno gledališče v Drazdanih (21. septembra 1869), mestno gledališče v Augsburgu (22. marca 1874), gledališče v

Barnumu (25. novembra 1875), Conway gledališče v Brooklynu (1876), varietejsko gledališče v Montpellieru (1877), Theatre Municipal v Nizzi (1881), Ringtheater na Dunaju (8. decembra 1881), Theatre comique v New Yorku (23. decembra 1884), renesančno gledališče v Nimesu (21. aprila 1885), Opera comique v Parizu (25. maja 1887), gledališče v Exeterju (5. septembra 1887), gledališče v Oportu (31. marca 1888), Theatre française v Parizu (8. marca 1900), dvorno gledališče v Stuttgartu (20. januarja 1902), Iroquois gledališče v Chicagu (30. decembra 1903).

Namesto po dolarje — v zapor

Graška policija je zaprla nekega Mihaela Kokola in njegovo ženo. Mihael Kokol je bil plesarski mojster v Gradcu. Nekega lepega dne se je začelo med prijatelji obeh zakoncev govoriti, da sta oba zakonca podedovala po svojem stricu v Ameriki pol milijona dolarjev in nekaj zemljišča. Gospa Kokol je bila naenkrat središče graškega meščanskega življenja, čestitanja in zavidanja. Kokol je svojo obrt enostavno pustil, ker je hotel dokazati, da za dolarskega polmilijonarja ni treba mešati barvo. Toda pošiljatev iz Amerike traja navadno precej dolgo. Zato je poskrbela gospa Kokol, da pride do denarja, preden se vlije blagoslov iz zapada. Dobila je nekega trgovca v Gradcu, ki ji je posodil brez nadaljnega 20.000 Din. Vsekakor malenkost v primeri z velikansko dedščino! Med zemljišči, katere naj bi bil zapustil dobri stric iz Amerike, je bilo tudi navedeno zemljišče v bližini Maribora. Trgovec je dobil v tej smeri nekaj namišljenih zagotovil od dozdnevega mariborskega odvetnika in notarja. Zaenkrat je bil pomirjen. Da bi pa bil vendar na jasnem in se osebno prepričal, se je pripeljal sam v Maribor, kjer je doznal, da ga ni klical noben

Prof. dr. B. Zondek je odkril metodo, po kateri je mogoče z vso gotovostjo dognati nosečnost in to v najkrajšem času.

Predsednik Hindenburg na jesenskih manevrih nemške armade v Šleziji.

advokat in pri poizvedovanju v zemljiški knjigi ni mogel najti velikega zemljišča. Hišna preiskava pa je prinesla na dan še druge zanimivosti. Res so našli pisma od dobrega strica v Ameriki, ki pa na noben način še ne misli umreti in ki je obema Kokoloma samo to priporočal, naj pridno delata, ker tudi v Avstriji leži denar na cesti. Oba zakonca premišljujeta v zaporih graškega sodišča o dolarjih v Ameriki in o zemljišču pri Mariboru.

★

Prekoceanski letalec Levine je zapustil v Pragi, kamor je bil po svojem poletu v Evropo povabljen in seveda navdušeno sprejet, precej visoke dolgove. Vrtar hotela Šroubek je plačal zanj nekaj tisoč čeških kron za njegove telefonske pogovore. Vrtar je zastoj poskušal dobiti od Levina denar in je vložil prošnjo na zunanje ministrstvo. Ministrstvo je priredilo sedaj javno zbirko, ker je tudi ono obupalo nad Levinom. Pač vsestranska slava!

★

»Oskar je zaprosil za tvojo roko.« — »Toda papa, jaz ne maram zapustiti mamic!« — »Le potolaži se, dovolim ti, da vzameš tudi mater s seboj!«

V brivnici. »Urezali ste me že tretjič. Dajte tudi meni en nož, da se morem vsaj braniti!«

Za duha in srce

„Dom in Svet“ št. 7

Po dvomesečnem odmoru je izšla 7. številka »Doma in Sveta«, ki prinaša v leposlovnem delu poleg nadaljevanja Bevkove »Sohe sv. Boštjana« in Pregeljeve igre »Salve virgo Catharina ali Ljubljanski študentje« (3. dejanje) še snovno in oblikovno prijetno izvirno črtico Antona Komarja »Skandal« ter dobro liriko Antona Ocvirka »Tiha pesem«, Antona Vodnika, ki nadaljuje svoj cikel »Skozi vrtove«, in Vitala Vodnika »Večer Janeza Krstnika«, ki dobiva vedno bolj neke svojstvene poteze in obeta postati umetniški oblikovalec duševnega nastoja mlade religiozno usmerjene generacije.

V »Prosvetnem delu« nadaljuje Stanko Vurnik s svojim »Uvodom v glasbo«, kjer obravnava to pot programsko in absolutno glasbo s številnimi primeri iz različnih zadetih skladb. Vurnikov Uvod je v naši glasbeni literaturi docela nov pojav in pomemben korak naprej, ker vsebuje res moderno glasbeno-znanstveno metodo. Za pravilno umevanje glasbenih stilov bomo imeli odslej v domači literaturi neobhoden in zanesljiv kazipot. — F. K. je napisal kratko studijo »Ob stoletnici Leva Nikolajeviča Tolstega«, v kateri na splošno označi njegov pomen v okviru duhovnih prizadevanj 19. stoletja, razvije trojni problem, (družinski, družabni in duhovni) njegovega osrednjega romana »Ane Karenine«, ki »veže njegovo prejšnjo in poznejšo miselnost, ter poda novejšo kritiko o Tolstemu, vpoštevajoč Thomasa Manna in Rusa M. A. A'danowa.« — Aktualen pa se mi zdi v tej številki članek Marijana Marolta »Cerkvena dela Toneta Kralja«, v katerem označuje pomen Toneta Kralja v našem cerkvenem slikarstvu takole: »Če je že delež obeh Kraljev (Franceta in Toneta) pri splošni umetnostni tvorbi zadnjega desetletja velik, je pa pojav Toneta kot cerkvenega slikarja naravnost neprecenljive pomembnosti. Od Janeza Wolfa dalje nismo imeli cerkvenega slikarja-umetnika, in že Wolf je nastopil v času krize cerkvene umetnosti; njegovo življenjsko delo je moglo izpolniti komaj del vrzeli, ki se je stalno večala od baroka sem. Najboljša Wolfova učenca sta bila cerkvena slikarja le v sili; ostali so zapadli rokodetstvu in ko je še ta poslednja generacija Wolfceve skoraj izumrla, bi pač ne bila možna ugodnejša rešitev te krize, kot je nastop slikarja Kraljevih kvalitati.« Avtor povdarja tudi važnost religiozne plati Kraljevih del, ki so »v najokrežem odnosu do namena, ki je privedel vernika v cerkev.« Nato obravnava neizvršene načrte obeh bratov za župno cerkev v Dobropoljah, kjer se kaže predvsem Tonetov zmisel za monumentalnost, in jih označuje kot ekspresionistične, idealist. v zmislu um. znanst. terminologije. V tem stilu je poslikal Tone Kralj še en del cerkve na Premu. Lansko pomlad pa je poslikal cerkev v Strugah (glej tudi »Mladiko« VIII, št. 7). Tu ugotavlja avtor znaten korak slikarja k novemu realizmu, to je, da je snov »odeta v znatno bolj realistično obliko, vendarle do tiste mere, da realistične duševne vsebine ne bi mogel zabrisati.« Nato se je lotil slikar dveh novih del, poslikanja cerkve v Volčah in pa župne cerkve v Avberju na Krasu.

Stil teh slik je isti, kot ga poznamo iz Strug. Avber označuje avtor kot sintezo vsega dosedanjega Kraljevega dela in ugotavlja velik formalen napredek od čistega idealizma dobropolskih skic. Članek sklepa z besedami: »Plečnik in on sta tudi dokazala, da moderna umetnost nikakor ni širšim krogom nedostopna, kot je tudi nezmisljena trditev, da cerkvene naloge moderni formi niso več dorasle, s praktičnim delom pobita.« Članek ponazarja več reprodukcij kraljevih del med tekstom in priloga na umetniškem papirju z reprodukcijo Kraljevega prezbiterja v Avberju. Končno naj še omenimo kritiko (F. K.) treh Pregeljevih knjig, ki so izšle v zadnjem času (»Otroci solnca«, »Tolminci« in »Izbrani spisi«, I. zvezek).

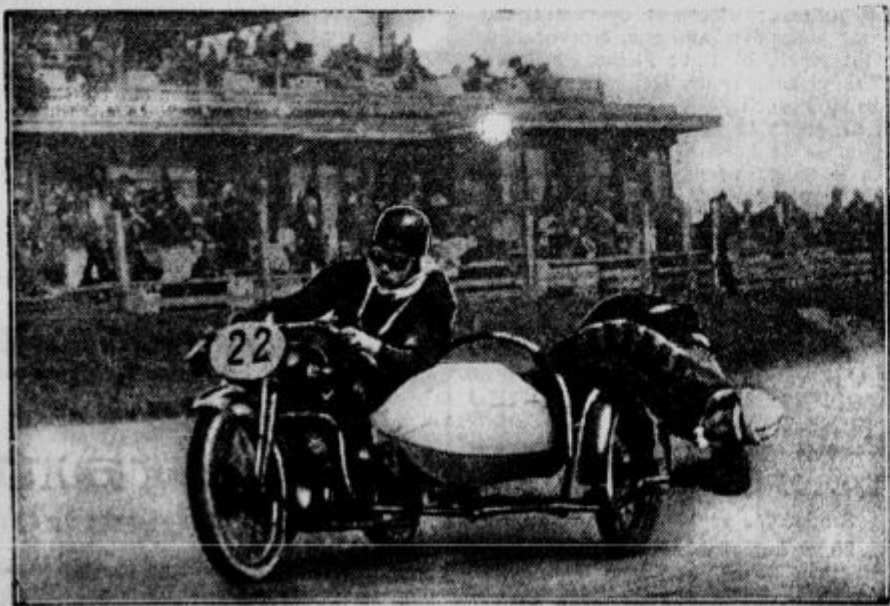
★

† Ivan Tišov. V Zagrebu je umrl hrvaški slikar Ivan Tišov, zastopnik starejše umetniške generacije. Znan je bil kot portretist ter kot slikar hrvaške politične in kulturne zgodovine (n. pr. njegove slike v Hrvatskem gledališču in v Musio-Hallu). Udeleževal se je tudi na polju cerkvenega slikarstva. Slikal je za cerkev sv. Marije v Zagrebu ter za unijatsko cerkev v Zagrebu in v Križevcih. Tišov se je rodil l. 1870. v Viškovecih pri Djakovu. Po dovršeni obrtni šoli v Zagrebu je šel na umetno-obrtno šolo na Dunaju, nato se je šolal v Monakovem. Deloval je kot učitelj na obrtni šoli v Zagrebu.

Arheološka raziskovanja. dr. Theodor Wiegand, vodja berlinskih antičnih zbirk, je te dni zopet odpotoval v Pergamon, da nadaljuje z izkopavanjem in raziskavanjem. Predvsem bo preiskal teren, na katerem se je nahajal Asklepijev tempelj. W. upa, da bo našel na vire, ki bi utegnili biti dragoceni zlasti za zgodovino antične medicine, in to tembolj, ker je znano, da je tamkaj deloval slavni zdravnik Galen.

Odkrito Rubensovo delo. V Haagu se je doslej kot slika flamske šole znano delo velikega formata »Čečenje sv. treh kraljev« izkazalo pri restavriranju kot odlično Rubensovo delo. Pred odstranitvijo močnih preslikavanj in debele plasti firneža jo je smatral um. zgodovinar za delo Rubensovega učenca. Po skrbnem čiščenju slike pa je prišla na dan signatura P. P. Rubens. Sveta Devica kaže mnogo podobnosti z Marijo znanega oltarja Ildefonso v dunajski galeriji. Pri eni izmed figur na sliki v Haagu gre morebiti za Rubensov lastni portret. Slika se odlikuje po sijajnosti barv.

Nova ruska izdaja Tolstega. Ruska državna založba je sklenila z Vladimirjem Šerkovom, katerega je določil Tolstoj v oporoki za urednika in izdajatelja svojih spisov, pogodbo za celotno izdajo del Tolstega in dala za to na razpolago 1 milijon rubljev. Izdaja, ki bo, kot se predvideva, obsegala 95 zvezkov, bo vsebovala tudi vse dnevnike, beleške in pisma Tolstega, med tem mnogo dosedaj še ne objavljenega materiala. Šele potem, ko bo izšla ta celotna izdaja, bodo dela Tolstega v zmislu njegove osebne želje tiskovno svobodna.

Interesanten trenutek v avtomobilski tekmi, ko oba tekmovalca zdrčita okrog ogl.

Gospodarstvo

Kaj je s Slavensko banko?

Te dni je upniški odbor odobril prošnjo palače Slavenske banke v Zagrebu Državni hipotekarni banki za 9 milj. Din, dočim je še pred nedavnim ponujala samo 8 milj. Za palačo se je interesirala tudi neka italijanska velebanka. 9 milj. Din je znatno manj, kakor so znašali gradbeni stroški, to pa zaradi padca cen nepremičnin.

Mnenja smo, da se je v teku dolgega časa nabralo že toliko sredstev, da bi se izplačalo vlagateljem saj del njihovih vlog. Saj je svojčasno upniški odbor tudi obljubljal akcija za upnikom.

Potrebno je nadalje tudi, da se jasno pove, kaj je s pogajanjimi z Länderbanko, in upniški odbor naj pove, kaj dela v interesu upnikov!

Ljubljansko posojilo. V zagrebških listih ter »Frankfurter Zeitung« čitamo naslednjo notico o ljubljanskem posojilu: Pogajanja so zaključena. Gre za 65.000 funtov sterlingov 6% 15 let tekočih obilicij s stalno anuiteto, ki se amortizirajo vsakega pol leta z zbiranjem. Za varnost služi poseben fond pri mestni blaginji, ki ga kontrolira finančno ministrstvo. Fond se zbira iz dohodkov mestnih stanovanjskih hiš, iz dohodkov trošarine na vino (50 par na liter). Tudi imajo imetniki posojila pravico prve hipoteke na mestne hiše. Posojilo je bilo prevzeto po 90%. Iz donosa da občina Splošni maloželniški družbi cenjen kredit za razširjenje tramvaja. Veledeležnik tramvaja je družba Österreichische Siemens-Schuckertwerke (netočno. Op. ur.). Prodajo komadov prevzame Splošna maloželniška družba in jih je že večina plačala s posredovanjem skupine angl. in avstr. bank s soledovanjem Ljublj. kred. banke in odpade javen vpis.

Fuzija Danice v Standardoil. Vsa aktiva in pasiva Danice, d. d. Zagreb, prevzame »Jugoslovenska Standardoil Kompanija, ki v to svrhu poveča kapital od 100 na 145 milj. Din nom. (290.000 delnic po 500 Din). To povečanje kapitala se porabi deloma za zameno delnic Danice (6 milj. 60.000 po 100 Din), deloma pa se vplača v gotovini, torej 39 milj. Din.

Razstavo sadja v svrhu prodaje priredi podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo« v Gulinju dne 30. septembra v šolskem poslopiju. Interesanti naj si razstavljeno sadje ogledajo, da lahko ob tej priliki sklenejo kupčijo.

Fotomaton. V Nemčiji je iznašel mlad Rus aparat, s katerim je mogoče v par minutah avtomatično napraviti za malo vsoto 1 marke 8 slik. Za izrazito avtomatične fotografije se je ustanovila družba »Photomaton«, za katero dela take aparate Siemens & Halske. Družba bo imela sedež v Bruslju in kapital 30 milj. mark in bo poslovala v 18 državah z njih kolonijami vred, med njimi tudi v Jugoslaviji.

Dogovori o rotacijskem papirju. Med zastopniki nordijske, avstrijske, nemške in češke industrije rotacijskega papirja je bil sklenjen dogovor, da prepuste Avstriji in Celomu izvoz na Balkan, nemška industrija torej ne bo več konkurirala na Balkanu. Dogovori se ne nanašajo na cene in teko do konca leta 1929.

Borza

25. septembra 1928.

DENAR.

Devizni promet je bil tudi danes znaten. Do zaključkov je prišlo v glavnem po neizpremenjenih tečajih, uvrstili se je edino Dunaj, London pa je popustil. Privatnega blaga je bilo zaključeno manj kakor včeraj; Narodna banka pa je krila večino potrebe razen v državah: Amsterdam, Budimpešta, Newyork in Trst, kjer je bilo privatno blago.

Zagreb. Berlin 1356.25—1359.25, Curih 1094.10 do 1097.10, Dunaj 800.70—803.70, London 275.83 do 276.63, Newyork 56.8335—57.0835, Pariz 221.50 do 223.50, Praga 168.37—169.17, Trst 296.78—298.78.

Belgrad. Berlin 18.5625—18.5925, Budimpešta 99.154—99.0454, Curih 10.9410—10.9710, Dunaj 8.007—8.037, London 27.583—27.663, Newyork 56.84 do 57.04, Pariz 22.152—22.352, Praga 16.837—16.917, Trst 29.693—29.893, Solun 74.25—74.75.

Curih. Belgrad 9.12875, Berlin 123.89, Budimpešta 90.50, Bukarešt 3.155, Dunaj 73.18, London 25.2025, Newyork 519.70, Pariz 20.3025, Praga 15.40, Trst 27.17, Sofija 3.70, Varšava 58.20, Madrid 86.75.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.47875. Valute: dinar 12.475.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

25. septembra 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 24. IX.
Amsterdam	2280.—	2286.—	2283.—	—
Berlin	1356.25	1359.25	1357.75	1357.25
Bruselj	—	791.49	—	—
Budimpešta	990.—	993.—	991.50	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	800.72	803.72	802.20	801.64
London	275.83	276.63	276.23	276.25
Newyork	56.86	57.06	56.96	56.96
Pariz	222.25	222.40	—	222.25
Praga	168.37	169.17	168.77	168.77
Trst	296.75	298.75	297.75	297.75

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Prashedniona 920 den., Kred. zavod 175 den., Vevče 105—110, Ruše 265—285, Slavonska 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: Vojna škoda ar. 440.50 do 441 (441), kasa 440.50—441.50 (441—441.50), termi: 9. 440.50—441.50, 10. 443—445, 12. 451—453; 7% inv. pos. 85.50—86. (85.50), agrari 55.37—55.75. Bančni pap.: Hipo 58—58.50, Poljo 19. Kred. 85, Jugo 88—88.50, Lj. Kr. 126, Nar. 68—69.50, Prashed. 920—925, Srpska 152—152.50, Zem. 130—150. Ind. pap.: Guttman 100, Slavonia 44.75, Danica 140, Drava 455—460, Sečera 480—490, Osl. ljev. 160 do 170, Brog. vag. 80—90, Union 240, Ragusa 470 do 490, Trbovlje 470—485, Vevče 107.50—110, Piv. Sar. 300, Mlini 19.50—20.

Belgrad. Narodna banka 67.70—68.40 vojna odškodnina 452.50—453, 7% invest. posoj. 86, agrari 54.50—55.50.

Dunaj. Podon.-sav.-jadr. 85, Zivno 118.10, Alpine 44.85, Trbovlje 58.20, Kranjska industr. 37, Gutmann 25.60, Mundus 174.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je neizpremenjen, nerovo hode je popustila, vendar so ostale cene na isti višini. Ponudba je zopet manjša, tudi povpraševanje je nekoliko pojenjalo. Po drugih vesteh je tržišče še vedno v pričakovanju še višjih cen. Pšenica bačka notira 245—247.50 Din, sremska 245, banaška 240—242.50 nakl. post. Oves in vsa krmila, zlasti otrobi se drže čvrsto. Otrobo so mnogi mlini v Vojvodini razprodali že za nekaj mesecev naprej.

V Ljubljani notirajo:
Dež. pridelki. (Vse samo ponudbe, slov. post. plač. 30 dni, dobava prompt.) Pšenica bačka 78—80 kg. 2%, 290—292.50, za okt. 292.50—295, nov. 302.50—305; moka 0 g 430—435; koroza 345 do 347.50, amer. 300—302.50; ajda 300—305; oves 270—275; ječmen 300—305; rž 295—297.50. Zaklj. 6 vag. pšenice. Tendence čvrsta.

Novi Sad. Pšenica bač. 242.50—245, gor. bač. 242.50—245, ban. 240—242.50, sr. ban. Vršac 242.50 do 245; ječmen 245—250, pol. 280—290; oves 232.50; koroza bač. 300—302.50, ban. 297.50—300; seno ban. 95—100, bač. 115—117.50; moka 00 gg 350—360, štev. 2 330—340, štev. 5 310—320, št. 6 265—275, št. 7 280—240, št. 8 200—210; otrobi bač. 182.50—187.50. — Promet 52 vag. pšenice, 45 vag. koroze, 24 vag. ovesa, 29 vag. moke, 2 vag. otrobov.

Budimpešta. Tendence medla Pšenica: okt. 26.56—26.30, zaklj. 26.26—26.28, marec 29.12 do 29.14, zaklj. 28.90—28.92, maj 29.86—29.72, zaklj. 29.70—29.72; rž okt. 25.24—25.14, zaklj. 25.14 do 25.16, marec 27.70—27.66, zaklj. 27.64—27.66, maj 28.06—27.92; koroza julij 29.04—29.08, maj 28.36 do 28.48, zaklj. 28.46—28.48.

Lesni trg

Naš lesni trg je še vedno v čvrstem razpoloženju. Italija kupuje mnogo pri nas kakor tudi druge države. V splošnem pa je ugotoviti, da Italija kupuje največ za tekoče potrebe.

V Slavoniji so se že začele velike licitacije lesa, ki so značilne za lesni trg. Tako se je 21. t. m. vršila licitacija 3 gozdnih objektov gradiške

imovne občine. Cenjena je bila vrednost na 3.490.000 dinarjev, doseženo pa je bilo največ 5.553.000 Din. Pri licitaciji gozdnega ravnanstva Vinkovci 20. sept. so bile dosežene naslednje cene za m³ (v oklepajih izključno) debila javor 520 (350) Šiška, Ljubljana; hrast 260 (220), A. Šutej; hrast 570 (380), Našička; hrast v okoliših Lipovljani 575 (360), Našička; hrast 616 (380), mitroviška žrda. Kakor je videti, se zanimajo tudi slovenske trdnice z uspehom za hratskoslovenske lesne licitacije; nadalje so dosežene cene znatno nad cenitvami, iz česar se da sklepati na ugodno presojanje sedanega in bodočega položaja na lesnem trgu.

Povpraševanje na našem, slovenskem trgu znatno presega ponudbo. V glavnem je največ ponudb v sledečih vrstah: bukova drva, konične deske, za katere je izredno malo povpraševanja, nežamani hrastovi plohi. Za oglje je veliko ponudbe in je cena popustila.

Po vesteh belgrajskih listov se bodo za drž. železnice nabavljali samo pragozi sledečih dimenzij: 2.70 m 16/26 cm, 2.50 m 15/25 cm, 2.30 m 14/22 centimetrom in 1.70 m 14/20 cm. Tudi glede tolerance veljajo novi predpisi.

Povpraševanje pa je za naslednje vrste: smreka-jelka: deske za žel. vag. (loderine) I. II. fko vag. meja 650—700 Din (paral., ostror., očelj., brez grč); več vag. desk I. II. III. 13 mm jelka od 16 cm naprej, desk 18, 14, večje količine 24, 38, 43 mm. I. II. III. monte, vse paral. očelj. blago (producenti, ki bi dobavili tako blago, lahko oddajo zraven večjih količin tudi kratko blago v dolž. 1—3.50 m; jelovi hlovi od 10—22 cm premera 4—9 m, (ponudbe fko vag. meja); jelove deske 19, 20 mm (za konične deske je cena primerno nižja); trami (lautine) od 7—10 m, premer od 7—13 cm na koncu ne izpod 6 cm; deske III. vse mere smr. hlovi od 25 cm I. II.; bukev: hlovi I. sposobni za beljenje od 40 cm premera naprej brez grč in črnega srca (do 1000 m², fko nakl. post.); nežamana bukovina I. II. III. monte od 2 m naprej (najbolj priporočljive mere 60 mm); več vag. suhe bukovine 60, 70, 80 mm, od 16 cm naprej 2—4 m; hrast: podnice 53 mm, 2.85 m, od 17—28 cm šir. denar 1250 Din fko vag. meja; filerji 44 × 44, 48 × 48, dolžina 1.30 cm; frizi vsake količine 27 mm, od 28—50 cm, šir 5—10 cm z obič. nadmerami, cena po kвалiteti fko vag. nakl. post. 900—1000; drva: bukova 16—17 Din fko vag. nakl. post.

Sedaj veljajo na slovenskem lesnem trgu naslednje cene (fko vag. nakl. post. v Nin za kubični meter, oz. stot):

Smreka-jelka: hlovi I. II. monte žaga 230—260, brz. drogovci fko Sušak ali Postojna 320 do 340, bordonali mek. 270—300, trami merk. 220 do 260, škorete kon. od 16 cm naprej 530—580, paralele od 16 cm naprej 600—650, deske — plohi kon. od 16 cm naprej 430—470, paral. 550—600; bukev: deske plohi par. neobrobli. 450—500, ostrorobi 600—900, par. neobrobli. 500—800, ostrorobi 950—1200, testoni 490—520; hrast: bordonali 1300—1500, ostror. (podnice) 1200—1300, frizl 950; oglje: za 100 kg 75—80, drva: bukova 19—20, hrastova 17—19.

Hmelj

Zalec, 25. sept. (Izv.) Dovozi, prevzemanje in odposiljanje prejšnje tedne kupljenega blaga trajajo dalje. Kupčija domalega miruje. Le malo blaga se kupi in to globoko pod dnevnimi cenami (20—24 Din). Sprito tega, da bo v nekaj dneh vse kupljeno blago odposlano, je pričakovati prihodnji teden poživljenja trgovine. Pri dosti čvrstem položaju na inozemskih tržiščih je upati, da se bo do sredine oktobra prodalo še preostalo blago (okrog 35% letošnjega pridelka) vsaj po dosedanjih cenah 85—40 Din.

Izpred sodišča

LETAK.

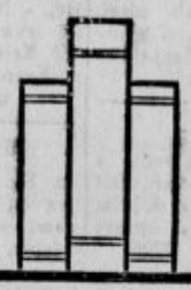
Včeraj se je vršilo pred ljubljanskim deželnim sodiščem nadaljevanje razprave v tiskovni zadevi proti Janezu Majerski, ki ga je tožil Ivan Lončar, župan v Trzinu. Gre za nek letak, ki ga je SLS v Trzinu izdala v zadnjih občinskih volitvah. Ta letak je očital g. županu razne zadeve iz njegovega občinskega gospodarstva. Po prečitani obtožnici so se zaslišale priče, in sicer bivši prosvetni šef dr. Dragotin Lončar, občinski tajnik v Trzinu Japelj, občinski sluga Rok Kralj in trziški župnik Škrbec. Nato so se prečitale izpovedi prič. Zastopnik zasebnega obtožitelja je predlagal zaslišanje treh novih prič ter zasebnega obtožitelja, čemur pa senat ni ugodil. Nato je dobil besedo zastopnik zasebnega obtožitelja. Za njim je imel obširen govor zastopnik tožence dr. Breje, ki je v svojem govoru obširno utemeljeval neupravičenost tako pasivne kakor aktivne tožbene legitimacije. Če bi se pa že priznala obojna legitimacija, je dokazoval

upravičenost kritike, ki jo vsebuje letak, ki ga je podpisal oblastni poslanec Janez Majerski, ter predlagal, da se obtoženec oprosti. Po posvetovanju je senat razglasil razsodbo, v kateri je izrekel, da je Majerski kriv klevete po čl. 52. tiskovnega zakona in da se kaznuje po čl. 56. na pet dni zapora, na denarno kazen 5000 Din in po čl. 62. v plačilo stroškov 5000 Din. Zastopnik obtoženca je prijavil zoper razsodbo nišnostno pritožbo in vzklic radi odmere kazni in odškodnine.

»Podedovanik tisočaki.

Gospa Brodnikova iz Ljubljane si je menjala stanovanje. Najeta je ob tej priliki brezposelnega Stefana, da bi ji pri selitvi pomagal voziti pohištvo iz Starega trga na Sv. Petra nasip. Stefan je nekaj časa pridno prevažal pohištvo in druge reči, toda že šestkrat prej kaznovani falot je pri tem delu stalno oprezal, kje in kako in kaj bi se dalo ssumniti. Popoldne se mu je ponudila lepa prilika, katere on kot spreten umovilec nikakor ni hotel pustiti neizrabljene. Ko se je namreč nekaj časa nahajal sam v stanovanju Brodnikove, je opazil Stefan, da visi raz steno lična ženska ročna torbica, katero je tam pustila gospa. Koj je bil Stefan pri torbici in naslednji trenotek je že ugotovil njeno vsebino. Ročno je izmaknil iz nje 3 tisočake in jih pobasal v svoj žep. Nekaj časa je potlej še delal tam in si dal opraviti z malenkostnimi predstavami raznih predmetov, kmalu pa je odšel, ne da bi se poslovil od gospe ali zahteval od nje kakšnega plačila za izvršeno delo. Saj si je plačilo vendar izplačal sam! Z ukradenimi tisočaki je odšel v prvo trgovino, kupil si novo obleko, ostali denar pa je zapravil s tovariši v raznih gostilnah. — Pred sodniki se zagovarja, da je nečestno podedoval v Italiji 3115 Din in 48 lir. Bil je pa iz Italije izgnan, zato je julija meseca prišel v Jugoslavijo, kjer si je za del tistega podedovanega denarja nabavil predmetno novo obleko. Tako je vž povedal na sodnijski, dasi je na policijski trdil drugače, da si je namreč kupil obleko že pred 8 meseci v Trstu in je potem takem prinesel že s seboj iz Italije. Jasnno, da mu sodniki niso verjeli, pa ga je zatorej vprašal senatni predsednik, zakaj pa da se je potem tako zagovarjal na policijski. Stefan je to reč pojsnil tako, kakor da se je s takim zagovorom hotel smučevati nad stražniki, ker da so ga tepli. Navaja ime dotičnega stražnika, ki ga je najbolj tepel in s katerim sta bila menda tovariša na fronti, toda izkazalo se je, da tistega stražnika Stefan še videl ni, niti stražnika njega ne. Sploh ves zagovor kaže, da je Stefan mojster v raznih lažnih izpovedbah, ki se časih potem diametralno križajo in ga ravno valed tega pokopljajo. Gospa Brodnikova še pove, da se je Stefanu tisto popoldne silno mudilo, ter bi bil najraje že kar preje odšel od dela, pri čemer se je izgovarjal na razne načine. Če se upošteva še, da je Stefan svojim tovarišem plačeval kar 700 Din cehe, na kateri način se zapravila le ukradeni denar, je jasno, da je bajka o »podedovanih« tisočakih izmišljena. Kot tako so jo vzeli tudi sodniki, ki so Stefana obsodili na 14 mesecev težke ječe. Te visoke kazni pa Stefan ni voljan sprejeti, ker da ni kriv in da ni; zaradi tega se je proti obsodbi pritožil.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

Vendar se nekaterim velikašem ni zdelo nič manj čudno kakor preprostim meščanom, da ima kralj, na čigar ramenih je v tem trenutku slonela usoda malodane vsega sveta, in h kateremu so dan za dnem na vzpenjenih konjih prihrumevali brzi sli iz inozemstva, vendar čas biti pri poroki navadnega tovariša. Eni so si vse razlagali z vladarjevo dobrotljivostjo in z željo pridobiti zase vojsko, drugi pa so zopet ugibali, da med kraljem in Tačevskim obstojijo morda kake tesne rodbinske vezi, ki jih je bilo težko javno priznati. Drugi so se zopet smejali tem ugibanjem in upravičeno govorili, da se v tem primeru kraljica ne bi bila vneto zavzela za združitve obeh zaljubljenec, kajti bila je tako malo prizanesljiva, da ji je moral kralj večkrat odgovarjati celo za svoje grehe iz samskih let.

Ljudje so bili že nekoliko pozabili na Sienjinjske. Zdaj pa jih je kralj, da bi preprečil obrekovanje in opravljanje, namenoma spominjal, koliko so bili Sobieski dolžni tej rodbini. Zdaj so se vsi pričeli zanimati za panno Sienjinjsko in, kakor je to pač vedno na dvorih, kazati usmiljenje ž njo, vzdihovati nad njenimi nezgodami ali pa do nebes povzdigovati njeno lepoto in čednost. Vesti o tem, da je zala, so se širile povsod med meščankami in meščani, in tudi ko so jo naposled zagledali, ni bil nihče razočaran.

V cerkev je vstopila obenem s kraljico, in v prvem trenutku so se vsi pogledi uprli na vladarico, katere dražesti so še vedno sijale kakor zahajajoče solnce v vsem svojem blesku. A ko so se pogledi obrnili na nevesto, se je povsod med dostojanstveniki, vojaki, med meščani in plemiči začelo šepetanje ter celo glasne opazke:

»Divna, prekrasna je! Vsakdo mora biti hvaležen svojim očem, če je enkrat v življenju videl kaj takega.« In to je bila resnica. V onih časih se dekleta za poroko niso vedno belo oblačila, a dvorne dame so jo oblekle v belo, ker je imela to barvo njena najboljša obleka, in ker si je sama tako želela. Torej v belem, z zelenim venčkom v zlatih laseh, z nekoliko razburjenim in obledelim obrazom, s povešenimi očmi, tiha in vitka, je bila videti kakor snežnobel labod ali pa naravnost kakor bela lilija.

Še sam Jacek Tačevski je ostrmel, ko jo je zagledal, kajti zazdela se mu je drugačna kakor navadno.

»Bog se usmili!« si je rekel, »kako pa naj stopim k njej? Saj to je prava kraljica ali pa celo angel, s katerim je greh drugače govoriti kakor kleče.«

In skoro da mu je upadlo srce. A ko je naposled ž njo pokleknil pred oltarjem, ko je začul ganjeni glas župnika Vojnovskega, ki je pričel nagovor z besedami: »Oba sem vaju poznal še kot otroka,« ko jima je štola zvezala roki, ko je začul tihe besede: »Vzamem te za soproga,« in se je v prihodnjem trenutku začela pesem: »Veni, Creator,« tedaj se je Jacku zdelo, da se mu prsa nemara razpoči od sroče, in to tem lažje, ker na njih ni imel oklepa. Imel jo je že od nekdaj rad, že od deških let, in je vedel, da jo rad ima, a šele zdaj je doumel, kako neizmerno in brezmejno jo ljubi. In zopet si je pričel govoriti: »Nemara padem v vojni, kajti če bi bil človek že v življenju tako srečen, kaj bi bilo potem v nebesih?«

A spomnil se je, da se mora, preden pade, še Gospodu Bogu hvaležnega izkazati in naglo so letele pred njegovimi duševnimi očmi turške tolpe, brade, turbani, čalme, zakrivljene sablje, zastave, bunčuki. Iz globine srca mu je privrel vzklík k Bogu:

¹ Sulice s konjskimi repi, častni znamenje turških poljelnikov.

»Izkažem se hvaležnega, izkažem sel«

Začutil je, da postane pogubonosni lev tem sovražnikom križa in vere. Ta privid je trajal samo toliko časa, kakor bi z očesom trenil, nakar mu je srce zopet poplaval neizmeren val sreče in ljubezni.

Medtem so se končale svečanosti. Sprevid je krenil proti stanovanju, ki sta ga bila za mladoporočence pripravila Ciprianoviča, okrasili pa vojni tovariši. Tam si je mogel Jacek mlado gospo Tačevsko samo za hip pritisniti na srce, kajti takoj sta morala oba pohiteti h kralju in kraljici, ki sta se pripeljala iz cerkve. Pri mizi sta bila za nju pripravljena dva višja naslanjača, in po blagoslovu, pri katerem sta mlada soproga pokleknila pred njunima veličanstvom, je vabil Jacek milostivega vladarja in vladarico na svatbeno gostijo, a kralj je povabil odklonil:

»Dragi tovariš,« je rekel, »rad bi s teboj pogovoril in se zmenil tudi s teboj, sorodnica,« tu se je obrnil na gospo Tačevsko, »za bodočo doto, a nikakor ne utegnem. Še trenutek ostanem in napijem na važno zdravje, sesti pa vendar ne morem, ker imam toliko poslov, da mi je vsaka ura dragocena.«

»Tako jela je zaklicalo več deset glasov. Tačevski je vladarju objel kolena, on pa je vzel z mize nalito čašo.

»Gospoda moja!« je zaklical, »na zdravje mladih soprogov!«

Pričelo se je vzklíkanje: »Vivat! Crescent! Floreant!« potem pa se je kralj zopet oglašil:

»Zdaj le še uživaj prosti čas in srečo,« je rekel Tačevskemu, »ker se izplača, a dolgo to ne bo trajalo. Nekaj dni še lahko ostaneš, a potem nas moraš urno dohiteti, kajti mi ne bomo čakali na te.«

»Lažje bo gospa brez tebe izhajala, kakor Dunaj brez nas,« je rekel smehljaje se pan Marko Matčinjski.

»In kavalir Lubomirski tam pač že klesti Turke,« je pripomnil eden izmed huzarskih tovarišev.

LJUBSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovenske knjigarnice v Ljubljani: 23 svazki: A. Sheehan, Nodlag. Povest irskega delavca, 24 Din, vez 82 Din. — 24 svazek: A. Sheehan, Nodlag. Povest irskega delavca, 24 Din, vez 82 Din. — 25 svazek: Haggard, Hiti cesarja Menemne, 82 Din, vez 42 Din. — Storček in njegove bukarske kriljenke, 14 Din, vez 22 Din. — 27 svazek: Pregelj, Otroč solina, 24 Din, vez 32 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

Službo dobe

Hlapec
trezen in marljiv, se išče h konjem; nastop takoj. - Ravno tam se sprejme pošten in trezen, četudi starejši hlapec h kravam, če močje z znanjem nemščine. - Oslobodništvo Loka pri Zid. mostu.

Mehanika
dobro moč, iščem. Biti mora zanesljiv, vreden in vojašine prost. Reflektantje urarske stroke prednost. - »Gramofon«, Miklošičeva cesta št. 34.

Izvežbane pletilje
k navadnim in Jaquard strojem v stalno službo sprejme takoj L. Knez, Radovljica. Hrana in stanovanje na razpol. v hiši.

2 kleparska vajenca
se sprejmeta. Hrana in stanovanje v hiši. Martin Kajtna, kleparstvo in instalacija, Litija.

Službe iščejo

16 letno dekle
s 6 razr. ljud. šolo, želi mesta trgovske učenke. Cenj. ponudbe pod »1. oktobra« št. 9029 na upravo Slovence.

Absolvent
Trgovske šole, ki je odslužil vojaščino, išče trajnega ali začasnega nameščenja. - Naslov pove uprava Slov. pod št. 9188.

Trgovski pomočnik
mlad, pošten in priden, želi premeniti službo s 1. novembrom ali takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv« št. 9205.

Dekle
pošteno, zanesljivo, z večletnimi sprječevali, želi stalno mesto k dobrim ljudem. Naslov v upravi lista pod št. 9208.

Zasluzek

Sijajen zaslužek
okolu 100 Din dnevno inkasa in veliko mesečno provizijo nudi agilnim zastopnikom cele države »Uspeh«, Beograd, Dračka 9.

Pouk

Metoda Berlitz
Pouk francoščine, angleščine, italijanščine itd. po profesorju dotičnih dežel. Vsak profesor poučuje edinolet v svoji materinščini. - Prijave samo v višji drž. realki (Vegova ulica), pritličje, L. A. razred.

Kuharska tečajaja za dobro meščan. hrano
se pričeta 1. oktobra na zavodu »Vesna« v Mariboru. Večerni tečaj je v prvi vrsti namenjen damam, ki so čez dan zaposlene v raznih poklicih. Natančne informacije daje ravnateljstvo dnevno od 10-12 in od 16-17.

Francoščino in klavir
poučuje Aneta Potočnik, strokovno v Parizu izprašana učiteljica, Mirje, Groharjeva cesta, vila Roža (pri mostu). Informacije od 10. do 3. ure.

Vnajem

Kovačnica
v Kranju, obstoječa že nad 60 let, se odda zaradi bolezn. lastnika. Je prav primerna za kovača, ključavničarja, kleparja itd. - Natančno pojasnilo se izve pri lastniku Babič Kristjan, kov. mojster v Kranju, Savsko predmestje št. 8.

Majhen lokal
na Sv. Petra cesti, pripraven za bazarje, oddam. - Posredovalnica Ogrinc, Miklošičeva 28.

Stanovanja

Prazna soba
se odda s 1. oktobrom. Naslov pove uprava lista pod št. 9225.

Opremljena soba
v novi vili za Bežigradom z električno razsvetljavo, parket, poseben vhod, krasen razgled, zelo zračna, se odda takoj. - Naslov v upravi Slov. pod št. 8421.

Posedstva

Stavbena parcela
lepa, solnčna in suha lega, se prod. - Kje, pove uprava Slov. pod št. 9129.

Denar

Družabnika
z 25 do 40.000 Din v svrhu prevzema generalnega zastopstva za vso državo dobro idočega predmeta, iščem. - Ponudbe pod: »Sijajen zaslužek« upravi Slovence.

Prireditve

Kam pa v nedeljo?
K Anžur-ju na Vevče, kjer bo vinska trgatev kolearskega društva »Zarja«, kjer se dobi tudi krvave klobase in sladki mošt.

Kupimo

Kupim
mizarški skobelnik in orodje. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Skobelnik«.

Pisalni stroj
kupim. - Naslov v upravi Slovence pod št. 9231.

Stavbni les

Imam v Splitu veliko skladišče stavbnega lesa že osem let. Želim stopiti v zvezo s kako žago v Sloveniji za dobavo lesa. Naslov: Petar Versalović, Split, Obrov 4/II.

Prodamo

Puhasto perje
kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din L. Brozović, kem. čistilna perja, Zagreb, Illica 82.

Žima

morska trava, posteljne vzmeti in vložki najceneje pri Fr. Stupici, železnina, Ljubljana, Gosposvetska 1.

Štedilnik

mali in vzdani, lončeno peč, vse dobro ohranjeno, prodam zelo ceno. - Ogled na Stolbi št. 8 med 12. in 14. uro.

Vijoline

kitare, citre, strune in potrebščine kupite najbolje pri M. Mušiču Paviljon za dramskim gledališčem. Pričajte se!

Krompir

večja množina, naprodaj. Naslov in pojasnilo da Ivan Bežjak, posestnik, Velika Nedelja.

Kislo zelje

v vsaki množini, razpošilja trdka J. Oražem, Moste pri Ljubljani.

Radio-aparat

4 cevni, poceni prodam. Naslov v inseratnem oddelku Slov. pod št. 9233.

Mladi kanarčki

se prodajo radi pomanjkanja prostora, sami dobri pevci. Ogled vsak čas. - Miklošičeva cesta, salska bencina.

Obrt

Tvrdba A. VOLK
Ljubljana, Resljeva cesta 24 nudi najceneje vse vrste pšenično moko in druge mlevske izdelke.

Zahlevajte cenik
Volna in bombaž
za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Zidovska 4.

Pozor!
Slike za legitimacije izvršuje najhitreje in ceno Franc Kunc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ulica.

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga V. SCAGNETTI v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom.

Razpis

Rim.-kat. verska občina v Dolnji Lendavi razpisuje

mesto organista

- Dohodki:
1. Stanovanje.
 2. Oratja zemlja in travnik 4 orale 100 □.
 3. Od mesta D. Lendava 500 Din.
 4. 32 m² drv.
 5. Približno 100 mernikov rža (žito).
 6. Kolekta mošta v času bratve.
 7. Od vernikov približno 200 Din.
 8. Predpisana štola (od 10.000 vernikov).
 9. Dolžnosti so v predpisih označene.
- Prošnje se vložijo na župni urad v Dolnji Lendavi (Prekmurje), in sicer do 7. oktobra 1928. Priložiti je prošnji krstni list in sprječevalo o doseganju službovanju. - Dne 8. oktobra 1928 je ob 10. uri v farni cerkvi nastop. Prošilec mora znati slovenski in madjarski jezik. Potne stroške vsak sam nosi.

Objave

Izjava
Podpisani izjavljamo, da nismo plačniki za nikake dolgove, ki bi jih napravil gospod Ivan Plaznik. - Hrastnik, 19. sept. 1928. Rodbina Plaznik.

Razno

Pljuča!
Edini privatni pljučni zdravniški zavod Jugoslavije! (Privat - Lungeneinrichtung) - Dr. Pečnik, občina Sečovo, p. Rogaska Slatina. Strokovnjaki!

Darujte
Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12!

Parkete hrastove in bukove hrastov rezan les in parjeno bukovino
prodaja najugodnejše

Ivan Šiška
tovarna parket in parne žage Ljubljana - Metelkova ulica 4. Telefon 2244.

Kupite vedno in vsako količino hrastovih hlodov, hrastovih desk 27 mm in hrastove frize.

Najboljše kolo Gritznere vam priporočamo po nizki ceni ter najboljše

Dubied
pletilni stroj samo pri Josip Petellinc Ljubljana
ib vodi poleg Prešernovega »Domenika« - Telefon 2913.
Za časa veleseljma Paviljon H 1. prostor levo

LUDVIK PODGORNIK
POSTNI URADNIK
OLGA SLABINA
POSTNA URADNICA
ZAROČENA
MARIBOR, 24. SEPTEMBRA 1928

Pouk. Gospe in gospodine prijavite se k pouku za izvrševanje lastne garderobe. Pričetek 3 mes. poldnevne pouka 1. oktobra.

Modni atelje M. Šarc, Ljubljana
Miklošičeva cesta, vhod Pražakova ulica, III. nad palača Pokojniškega zavoda.

Velika inozemska zavarovalna družba sprejme **podružničnega vodjo**

za Ljubljano, ki mora biti dobro izobražen v zavarovalni stroki in je izurjen akviziter in organizator. - Obširne ponudbe naj se naslove na: **Jugoslavensko Rudolf Mosse d. d., ZAGREB, Zrinjevac 20** pod: »Doživotno mesto« 567.

Ogromen prihranek izdatkov

za vsakovrstno blago, za moške in ženske obleke, za razno perilo, kamgarne, suknjo, blago za ženske plašče, raznovrstne parhete za obleke in perilo **Seziška razoročaja**
Kamgarni za moške obleke od 110 Din, razno suknjo za moške obleke od 40 Din, za ženske plašče od 60 Din, volneno blago za ženske obleke, dvojna širina, od 35 Din, različni kambriki od 10 Din, vsakovrstni parhete od 9 Din naprej. Suknena obleka 3-20 m blaga z vso dobro podlago **samo 230 Din**
Vse navedeno se dobi samo v manufakturni trgovini **IVAN KOS, LJUBLJANA** Sv. Petra cesta št. 23.
Ne zamudite ugodne prilike! Oglejte si blago!

LOURIE VEZANE PLOŠČE
(Sperrplatten)
Glavno zastopstvo:
Stavbeno in umetno mizarstvo
A. ROJINA & COMP., Ljubljana
Slomškova ulica št. 16 Telefon št. 2480

Delavci in težaki
dobe trajno delo pri delih ceste Kokra nad Kranjem do Jezerskega v km 22.

IZŠEL JE NOVI LYON-FAVORIT ALBUM
Cena Din 32.— **ZA JEŠEN IN ZIMO 1928/29** Cena Din 32.—
Mesečno izide tudi Lyonova LEPA DUNAČANKA (Schöne Wienerin) Din 12.—. Dobijo se od vseh modelov vsi posamezni kroji. Plašči, kostimi, obleke Din 15.—, bluze, krila in perilo Din 12.—. Otroški plašči, obleke Din 12.—, Din 8.—, perilo, predpasniki Din 8.—, Din 4.—. Znesek se pošlje po položnici, nakaznici ali proti povzetju. Poštnina za album Din 2.— za krog Din —50. Vsa naročila je vposlati na trdsko
ANT. KRISPER, LJUBLJANA, Mestni trg št. 26, Stritarjeva ul. 3,
Glavno zastopstvo za celo Slovenijo.
V zalogi so vse potrebščine, kakor tudi modeli za šivilje

ZOBOZDRAVNIK DR. STANKO DE GLERIA V KRANJU
(poleg glavarstva) redno ordinira od 1. oktobra dalje od 8 do 12 in od 14 do 17, razen nedelj in praznikov.
Tovarna čevljev 'Boston' d. d. v Beogradu
rabi naslednje **delavce na stroj**
natezalca (Überholer), ščipalca (Zwicker), vrezovalca (Einstecher), podšivalca in obrezovalca podplatov (Doppler in Sohlenbeschneider) ter delavca na stroju za rezkanje in glajenje rezl (Schnittfräser-polierer).
Javijo naj se na gornjo addresso le prvovrstne delovne moči.

Ferdinand Grah
usnjar, posestnik, občinski svetovalec, načelnik Gasilnega društva v Braslovčah, član načelstva posojilnice itd.
v nedeljo, dne 23. septembra 1928 ob 10 zvečer v 37. letu starosti nenadoma za vedno zapustil.
Pogreb dragega pokojnika se vrši v sredo dne 26. septembra ob 10 predpoldne na farno pokopališče.
Braslovče, dne 23. septembra 1928.
Francka Grah roj. Voušek, soproga. Ivan, Jožek, Franci, Marija, Stanka, otroci. Rodbine: Grah, Plaskan in Voušek.

Zahvala
Za mnogostranske izraze odkritosrčnega sožalja, ki smo jih prejeli pismeno ali ki so nam bili izraženi osebno ob nadomestljivi izgubi naše ljubljene soproge, matere, stare matere, tete, gospe **Ane Megušar**
izrekamo tem, potom vsem našo najpriščnejšo zahvalo. — Posebej se zahvaljujemo častiti duhovščini, zastopnikom raznih korporacij in društev, nadalje gasil. društvu Gorje, godbi, gasil. društvu za ganljive žalostinke, darovalcem prelepih vencev in cvetja, končno vsem, ki so našo drago pokojnico tako številno spremlili na zadnji poti. Še enkrat vsem naša najpriščnejša zahvala.
Gorje, dne 24. septembra 1928.
Globoko žalujoči ostali.

Šola za jezike po Berlitzovi metodi
Otvoritev jezikovnih tečajev v Ljubljani
Samo pravi, rojeni Francozi poučujejo francoščino. Samo pravi, rojeni Angleži poučujejo angleščino. Samo pravi, rojeni švicarski Italijani poučujejo italijanščino itd., za nemščino, španščino...
Vsak profesor poučuje izključno samo svoj materni jezik
Tako od prve ure naprej služi in govori gojenec edinolet jezik, ki se ga uči.
Pouk za začetnike. — Konverzacija. — Slovnica. — Literatura. Trgovsko dopisovanje. — Tečaji (zasebne lekcije in v skupinah), se pričnejo takoj.
Informacije in prijave dnevno od 3 popoldne do 8 zvečer začasno (t. j. dokler se ne nastani v lastnih prostorih): V višji drž. realki (Vegova ulica), pritličje, L. A. razr.